

ΕΡΓΟ ERASMUS+:

ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΠΟΥ
ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ Η ΑΓΟΡΑ –
ΕΝΑΣ ΤΡΟΠΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ
ΚΕΝΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΗΟRECA

[2020-1-PL01-KA202-082206]

Co-funded by
the European Union

ΜΟΝΤΕΛΟ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ
HORECA4VET

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ 3: ΜΟΝΤΕΛΟ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΑΓΟΡΑΣ HORECA4VET

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ 4: ΜΟΝΤΕΛΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΑΓΟΡΑΣ HORECA4VET

Έργο Erasmus+: « Προσόντα που χρειάζεται η αγορά – ένας τρόπος για την ελαχιστοποίηση των κενών ικανοτήτων μεταξύ της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας στον τομέα HoReCa»

Αριθμός έργου: 2020-1-PL01-KA202-082206

El apoyo de la Comisión Europea a la producción de esta publicación no constituye un respaldo de su contenido, que refleja únicamente las opiniones de los autores, y la Comisión no puede ser considerada responsable del uso que se haga de la información contenida en la misma.

Αποτέλεσμα 3: Μοντέλο επικύρωσης για τα προσόντα αγοράς HoReCa4VET

Αποτέλεσμα 4: Μοντέλο πιστοποίησης για προσόντα αγοράς HoReCa4VET

Αναπτύχθηκε από την κοινοπραξία του έργου:

Stowarzyszenie na Rzecz Innowacji i Edukacji – Συντονιστή ς'Εργου, Ράντομ, Πολωνία

EVACO – Κρακοβία, Πολωνία

EDITC LTD – Λευκωσία Κύπρος

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΚΔΕΝΙΖ – Αντάλια, Τουρκία

Fundación Equipo Humano (FEH) – Βαλένθια, Ισπανία

Samerimpex Impulsi DOO – Σκόπια, Δημοκρατία Βόρειας Μακεδονίας

Επικοινωνία:

Stowarzyszenie na Rzecz Innowacji i Edukacji

ul. Królowej Jadwigi 15

26-600 Ράντομ, Πολωνία

innowacja.edukacja@onet.pl

<https://innowacja-edukacja.eu/>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	4
Μεθοδολογία έρευνας HoReCa4VET.....	6
Προσδιορισμοί υφιστάμενων μοντέλων/συστημάτων επικύρωσης και πιστοποίησης στον τομέα HoReCa.....	7
Μοντέλο επικύρωσης και πιστοποίησης για προσόντα στην αγορά HoReCa4VET	27
Συμπεράσματα και Προτάσεις.....	36
Βιβλιογραφία και Πηγές.....	38

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο κύριος στόχος του έργου **HoReCa4VET** είναι να αυξήσει την πρόσβαση στη δια βίου μάθηση τυπικής, άτυπης και μη τυπικής φύσης στον τομέα HoReCa, αναπτύσσοντας και εφαρμόζοντας μοντέλα επικύρωσης και πιστοποίησης σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Η επικύρωση και η πιστοποίηση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης είναι μια σημαντική πρόκληση της δια βίου μάθησης και προτεραιότητα για τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της βιομηχανίας HoReCa. Θα πρέπει να υπάρξει τεράστιος αντίκτυπος στην ανάπτυξη του μοντέλου επικύρωσης και πιστοποίησης των προσόντων. Το HoReCa είναι ένας τομέας στον οποίο υπάρχει ιδιαίτερα επείγουσα ανάγκη για τομεακό πλαίσιο προσόντων υπό το φως των τρεχουσών εξελίξεων προς την ευρωπαϊκή αγορά.

Υπάρχει ανάγκη για διαφάνεια των προσόντων και των διπλωμάτων στον τομέα HoReCa, ανεξάρτητα από τη χώρα ή το σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης στο οποίο αποκτήθηκαν. Για να υποστηρίξουν εθνικές στρατηγικές για τη δια βίου μάθηση, ορισμένες χώρες ανέπτυξαν μηχανισμούς για τη συνεχή κατάρτιση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού. Για να διασφαλιστεί η συνάφεια και η ποιότητα της εκπαίδευσης είναι να διασφαλιστεί ότι παρέχεται από καταρτισμένους εκπαιδευτές ΕΕΚ. Αυτό είναι τόσο σημαντικό για την ανάπτυξη μηχανισμών για την αξιολόγηση και την πιστοποίηση των ικανοτήτων των εκπαιδευτών στον τομέα HoReCa.

Οι οντότητες που ανήκουν στον κλάδο της HoReCa αναλαμβάνουν δραστηριότητες που σχετίζονται με την παρακολούθηση της αγοράς και στη συνέχεια την ταχεία ανταπόκριση στην αναντιστοιχία δεξιοτήτων. Υπάρχει ανάγκη διαρκούς παρακολούθησης των αλλαγών και προσαρμογής της προσφοράς στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, ιδιαίτερα όσον αφορά τις ικανότητες του προσωπικού. Η έλλειψη πρακτικών δεξιοτήτων και εμπειρίας στο επάγγελμα δεν επιτρέπει να γίνει κάποιος υποψήφιος για θέση εργασίας, έχοντας συχνά ανεπαρκή προετοιμασία για την εκτέλεση πρακτικών επαγγελματικών καθηκόντων.

Ως απάντηση στις ανάγκες του εργατικού δυναμικού, δημιουργήθηκε ένα έργο ευρωπαϊκής εταιρικής σχέσης στο πρόγραμμα Erasmus+ με τίτλο: **Π Προσόντα αγοράς - μια ένδειξη για την ελαχιστοποίηση των χάσμάτων ικανοτήτων μεταξύ της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας στον τομέα HoReCa** (Αρ. έργου: 2020-1-PL01 -KA202-082206). Η διεθνής κοινοπραξία που αποτελείται από ευρωπαϊκά ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης έχει αναπτύξει ένα μοντέλο πιστοποίησης και επικύρωσης των προσόντων για τον τομέα HoReCa στην **Κύπρο (EDITC Ltd)** στην **Πολωνία (Stowarzyszenie na Rzecz Innowacji i Edukacji, Radom - συντονιστής έργου και EVACO, Κρακοβία,** στην **Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας (Samerimpex Impulsi DOO)**, στην **Ισπανία (FUNDACION EQUIPO HUMANO)** και στην **Τουρκία (ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ AKDENIZ)**, με βάση το ISO / IEC 17024:2012 - Evaluation of conformity. General requirements for bodies operating certification of persons και βάσει της Οδηγίας 2005/36 / ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005. Για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, καθώς και τις συστάσεις του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2012 την επικύρωση της μη τυπικής μάθησης και της άτυπης μάθησης (2012 / C 398/01).

Το έργο HoReCa4VET συμβάλλει στον προσδιορισμό των μαθησιακών αποτελεσμάτων στο πλαίσιο των προσδιορισμένων μαθησιακών αποτελεσμάτων από τους εργοδότες με βάση την τρέχουσα ζήτηση της αγοράς, ως πρόσθετες επαγγελματικές δεξιότητες στην ευρωπαϊκή διάσταση, οι οποίες μπορούν να αποκτηθούν σε τρία προσόντα (1 . **Δημιουργία γεύσεων & διακόσμηση πιάτων**, 2. Διαχείριση εργασιών κουζίνας, 3. Διαχείριση στη βιομηχανία HORECA) ως μέρος του έργου.

Το έργο απευθύνεται σε δια βίου εκπαιδευόμενους τυπικής, άτυπης και μη τυπικής φύσης όλων των ηλικιακών ομάδων, διευρύνοντας τις γνώσεις, αυξάνοντας τις δεξιότητες και τις ικανότητες του εργατικού δυναμικού και προάγοντας ευέλικτα μονοπάτια μάθησης, μεταξύ άλλων μέσω της συμβουλευτικής σταδιοδρομίας και της επιβεβαίωσης των κεκτημένων ικανοτήτων. Ο κύριος στόχος του έργου είναι να αυξήσει την πρόσβαση στη δια βίου μάθηση των ατόμων που αποφοιτούν από τον κλάδο του τουρισμού και της εστίασης και επιθυμούν να ξεκινήσουν επαγγελματική σταδιοδρομία στον κλάδο HORECA (δηλαδή στον κλάδο της φιλοξενίας) αναπτύσσοντας και εφαρμόζοντας μοντέλα επικύρωσης και πιστοποίησης . με το EQF λόγω συνεργασίας με διακρατικούς εταίρους και αξιοποίησης της γνώσης και της εμπειρίας από τις δραστηριότητές τους στον τομέα αυτό.

Το αναπτυγμένο μοντέλο επικύρωσης και πιστοποίησης είναι το βασικό υλικό που απαιτείται για την ανάπτυξη μελλοντικών μαθημάτων και προγραμμάτων κατάρτισης. Διαφορετικές προσεγγίσεις από τη σκοπιά των εταίρων επέτρεψαν την ανάπτυξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων και, τέλος, την καθιέρωση των διαδικασιών πιστοποίησης και του συστήματος επικύρωσης. Ετοιμάστηκαν συστάσεις που προέκυψαν από συγκριτικές μελέτες που πραγματοποιήθηκαν στις χώρες εταίρους, λαμβάνοντας υπόψη τις καλές πρακτικές των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων εταίρων σχετικά με την επικύρωση και την πιστοποίηση που βασίζονται σε συγκεκριμένες απαιτήσεις ικανότητας, οι οποίες χρησιμεύουν ως σαφώς καθορισμένα και συμφωνημένα σημεία αναφοράς για προγράμματα σπουδών για εκπαιδευτές και για αξιολόγηση των ικανοτήτων που αποκτήθηκαν στην εργασία.

Η επικύρωση και η πιστοποίηση βασίζονται σε συγκεκριμένες απαιτήσεις ικανοτήτων, οι οποίες χρησιμεύουν ως σαφώς καθορισμένα και συμφωνημένα σημεία αναφοράς για τη δημιουργία προγραμμάτων σπουδών και για την αξιολόγηση των ικανοτήτων που αποκτώνται στην εργασία. Οι απαιτήσεις αναφέρονται σε διάφορα έγγραφα: (α) επαγγελματικά πρότυπα, που περιγράφουν το προφίλ ενός ατόμου που παρέχει εκπαίδευση. (β) πρότυπα προσόντων, που περιγράφουν τα μαθησιακά αποτελέσματα (γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες) που αναμένεται να διαθέτει ο καθένας με τα προσόντα του εκπαιδευτή.

Κατά τη μάθηση στο χώρο εργασίας, οι νέοι εξοικειώνονται με τον κόσμο της εργασίας. Όσοι εργάζονται αναπτύσσουν τις δυνατότητές τους και αναβαθμίζουν συνεχώς τις δεξιότητές τους. Η κατάρτιση σε εταιρείες μπορεί επίσης να συμβάλει στη μείωση του αριθμού των ατόμων με χαμηλή ειδίκευση και στην αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων στη δια βίου μάθηση. Συνολικά το 60% των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων παρέχουν εκπαίδευση στους υπαλλήλους τους και ορισμένες μελέτες δείχνουν ότι οι εκπαιδευτές σε επιχειρήσεις αποτελούν πιθανώς τη μεγαλύτερη κατηγορία εκπαιδευτών σε όλη την Ευρώπη. Μια μελέτη του Cedefop επεσήμανε τη θετική επίδραση της ΕΕΚ στις οικονομικές επιδόσεις των εταιρειών, ειδικά όταν η νέα γνώση και οι ικανότητες των εργαζομένων με υψηλότερα προσόντα μεταφέρονται σε άλλους.²

1 European guidelines for validating non formal and informal learning. CEDEFOP 2009

2 Trainers in continuing VET: emerging competence profile. Cedefop, 2013

Μεθοδολογία έρευνας στο έργο HoReCa4VET

Σε συγκριτικές μελέτες, υιοθετήθηκε τυποποιημένη ερευνητική μεθοδολογία σε χώρες εταίρους με επίκεντρο τη συγκριτική ανάλυση των υφιστάμενων πολιτικών, καθηκόντων και προτύπων ικανοτήτων και άλλων συναφών εγγράφων με επικύρωση και πιστοποίηση. Στο έργο HoReCa4ET και στην έρευνα που διεξήχθη καθιερώθηκε το γλωσσάρι όρων με βάση τα:

- Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2008 σχετικά με τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων για τη δια βίου μάθηση
- Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2009, σχετικά με τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πιστωτικών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET)
- Σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2012 σχετικά με την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης (2012/C 398/01).

Χρησιμοποιήθηκε μια ενιαία μεθοδολογία για τη μελέτη σε όλες τις χώρες των εταίρων που επικεντρώνεται σε μια συγκριτική ανάλυση επιλεγμένων εγγράφων που περιγράφουν, μεταξύ άλλων, μοντέλα, σχήματα πιστοποίησης και επικύρωσης προφίλ, επαγγελματική κατάρτιση, προσόντα, πρότυπα ικανοτήτων που μπορεί να αποτελούν σημεία αναφοράς για τη δημιουργία της περιγραφής του προτύπου επαγγελματικής ικανότητας για τον τομέα HoReCa. Στο πλαίσιο της μεθοδολογίας περιγράφηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- **Σκοπός της έρευνας** - στόχος ήταν η ανάλυση σκόπιμα επιλεγμένων εγγράφων που περιγράφουν, μεταξύ άλλων, μοντέλα, διαγράμματα πιστοποίησης και επικύρωσης για τη βιομηχανία HoReCa στις χώρες των εταίρων που διαβάζουν τρία επιλεγμένα προσόντα: σε τρία προσόντα:
 1. Δημιουργία γεύσεων & διακόσμηση πιάτων
 2. Διαχείριση εργασιών κουζίνας
 3. Διοίκηση στον τομέα HORECA
- **Αντικείμενο έρευνας** - εδώ είναι η ανάγκη για διαφάνεια των προσόντων και των διπλωμάτων στον τομέα HoReCa, ανεξάρτητα από τη χώρα ή το σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης στο οποίο αποκτήθηκαν. Το αντικείμενο των συγκριτικών μελετών κάλυψε τη δομή και το ουσιαστικό περιεχόμενο της περιγραφής των απαιτήσεων πιστοποίησης και επικύρωσης για τον τομέα HoReCa.
- **Προβλήματα έρευνας** - Ποιοι είναι οι δεσμοί μεταξύ της επικύρωσης της μη τυπικής άτυπης μάθησης και των εθνικών συστημάτων επαγγελματικών προσόντων στις χώρες των εταίρων; Πώς αναπτύσσονται οι κανόνες για την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης προκειμένου να ενισχυθεί η συγκρισιμότητα και η διαφάνεια των μεθόδων και προσεγγίσεων για την επικύρωση σε χώρες εταίρους για τη βιομηχανία HoReCa; Τι είδους σημεία αναφοράς χρησιμοποιούνται για την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης για τα τρία κύρια προσόντα στις χώρες των εταίρων;
- **Μέθοδοι, τεχνικές και ερευνητικά εργαλεία** - για την επαλήθευση διατυπωμένων ερευνητικών προβλημάτων, προετοιμάστηκε η μέθοδος της έρευνας για τον εντοπισμό και την ανάλυση επιλεγμένων εγγράφων που περιγράφουν, μεταξύ άλλων, μοντέλα επικύρωσης και πιστοποίησης για τον τομέα HoReCa που αποτελούν σημείο αναφοράς για τη δημιουργία του περιγραφής του προτύπου επαγγελματικής ικανότητας για τη βιομηχανία HoReCa. Για τη

διατύπωση συμπερασμάτων και συστάσεων χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος των ειδικών. Κατά τις μελέτες που διεξήχθησαν χρησιμοποιήθηκε η υπηρεσία ειδικών - ειδικών στη δημιουργία περιγραφών απαιτήσεων ικανοτήτων και ειδικών - ειδικών από τον τομέα HoReCa.

- **Οργάνωση και περιοχή έρευνας** - η έρευνα έγινε στην Κύπρο, την Πολωνία, την Ισπανία, τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας και την Τουρκία. Πραγματοποιήθηκε μεταξύ Νοεμβρίου 2021 και Ιουνίου 2022 με τη συμμετοχή εξωτερικών εμπειρογνομώνων και ενδιαφερομένων φορέων από ιδρύματα εταιρών. Με βάση τις εθνικές εκθέσεις, αναπτύχθηκε μια κοινή ανάλυση με τις ομοιότητες και τις διαφορές στην περιγραφή των απαιτήσεων για την επικύρωση και τις απαιτήσεις πιστοποίησης για τον τομέα HoReCa.

Προσδιορισμοί υφιστάμενων μοντέλων/συστημάτων επικύρωσης και πιστοποίησης στον τομέα HoReCa

Στον τομέα της Φιλοξενίας, του Εστιατορίου και της Εστίασης (HoReCa), υπάρχουν διάφορα μοντέλα/συστήματα επικύρωσης και πιστοποίησης για την αξιολόγηση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των ατόμων. Αυτές οι πιστοποιήσεις μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία ενός τυποποιημένου επιπέδου εμπειρογνωμοσύνης και να παρέχουν αξιοπιστία

Υπάρχουν μερικά παραδείγματα από τα πολλά προγράμματα πιστοποίησης που είναι διαθέσιμα στον τομέα HoReCa. Οι φορείς πιστοποίησης συχνά συνεργάζονται με εμπειρογνώμονες του κλάδου για να αναπτύξουν ολοκληρωμένες αξιολογήσεις που επικυρώνουν πρακτικές δεξιότητες, γνώσεις και επαγγελματισμό στον τομέα. Αυτά τα παραδείγματα αντικατοπτρίζουν την ποικιλία των πιστοποιήσεων που διατίθενται στον ευρωπαϊκό τομέα HoReCa. Πολλές από αυτές τις πιστοποιήσεις έχουν σχεδιαστεί για να πληρούν τα ευρωπαϊκά πρότυπα και αναγνωρίζονται σε πολλές χώρες, καθιστώντας τις πολύτιμες για επαγγελματίες που αναζητούν να εργαστούν σε διάφορα μέρη της Ευρώπης. Είναι δυνατό να βρεθεί μια σειρά από προσόντα και πιστοποιήσεις στον τομέα της φιλοξενίας που να αναγνωρίζονται σε όλη την Ευρώπη, αλλά δεν υπάρχουν μοντέλα αφιερωμένα στον τομέα HoReCa που να προσφέρει ένα σύστημα Ευρωπαϊκής Επαγγελματικής Προσόντων (EVQ) που στοχεύει στην τυποποίηση των προσόντων στον τομέα της φιλοξενίας στις ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ. Αυτά τα παραδείγματα αντικατοπτρίζουν την ποικιλία των πιστοποιήσεων που διατίθενται στον ευρωπαϊκό τομέα HoReCa. Πολλές από αυτές τις πιστοποιήσεις έχουν σχεδιαστεί για να πληρούν τα ευρωπαϊκά πρότυπα και αναγνωρίζονται σε πολλές χώρες, καθιστώντας τις πολύτιμες για επαγγελματίες που αναζητούν να εργαστούν σε διάφορα μέρη της Ευρώπης.

Η επικύρωση και η πιστοποίηση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης είναι μια σημαντική πρόκληση της δια βίου μάθησης και προτεραιότητα για την εθνική και ευρωπαϊκή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση πολιτικές σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της βιομηχανίας HoReCa. Θα πρέπει να υπάρξει τεράστιος αντίκτυπος στην ανάπτυξη του μοντέλου επικύρωσης και πιστοποίησης των προσόντων. Η βιομηχανία HoReCa είναι ένας τομέας στον οποίο υπάρχει ιδιαίτερα επείγουσα ανάγκη για τομεακό πλαίσιο προσόντων υπό το φως των τρεχουσών εξελίξεων προς την ευρωπαϊκή αγορά.

Η μελέτη παρουσιάζει τις συγκριτικές μελέτες που διεξήχθησαν στις χώρες εταίρους, λαμβάνοντας υπόψη τις καλές πρακτικές των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων εταιρών σχετικά με την επικύρωση και την πιστοποίηση, βασίζονται σε συγκεκριμένες απαιτήσεις ικανότητας, οι οποίες χρησιμεύουν ως σαφώς καθορισμένα και συμφωνημένα σημεία αναφοράς για τη δημιουργία προγραμμάτων σπουδών για εκπαιδευτές και για την αξιολόγηση τις ικανότητες που αποκτήθηκαν στην εργασία.

3.1. Πολωνία

Στην Πολωνία, τα άτομα που εργάζονταν στον τομέα HoReCa και διαθέτουν μακρόχρονη επαγγελματική πείρα δεν έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν ένα έγγραφο που να αναγνωρίζει τα προσόντα τους, εάν δεν τελειώσουν νωρίτερα την επαγγελματική σχολή ή δεν συμμετάσχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα. Στην εξέταση αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων μπορεί να συμμετάσχει όποιος πληροί τα κριτήρια που περιλαμβάνονται στη διαδικασία αναγνώρισης των προσόντων. Η εξέταση, η οποία αναγνωρίζει προσόντα, πραγματοποιείται λίγες φορές το χρόνο, ανάλογα με τον αριθμό των αιτούντων σε ένα συγκεκριμένο επάγγελμα. Είναι δυνατό να συμμετέχετε στη συζητούμενη εξέταση σε ένα συγκεκριμένο επάγγελμα μία φορά το χρόνο.

Στην Πολωνία, η επιβεβαίωση των δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω της εργασίας διέπεται από τον Κανονισμό του Υπουργού Παιδείας και Επιστημών της 3ης Φεβρουαρίου 2006 σχετικά με την απόκτηση και τη συμπλήρωση από ενήλικες γενικών γνώσεων, δεξιοτήτων και προσόντων στο σχολείο (L.G No. 31, item. 216).

Η απόκτηση και η αναπλήρωση των προσόντων περιλαμβάνει τις ακόλουθες μη σχολικές μορφές εκπαίδευσης: μάθημα; επαγγελματική πορεία, σεμινάριο και την επαγγελματική πρακτική. Η επαγγελματική πρακτική είναι ένας μη τυπικός τρόπος εκπαίδευσης με διάρκεια που εξαρτάται από την πολυπλοκότητα των δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση επαγγελματικών καθηκόντων αλλά όχι μικρότερη από 80 ώρες μαθημάτων. Δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να αποκτήσουν ή να συμπληρώσουν τις πρακτικές δεξιότητες χρήσης της γνώσης και της εμπειρίας των συμμετεχόντων. Ο Κανονισμός ρυθμίζει επίσης τους όρους, τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες για τη διεξαγωγή της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εκτός σχολείου.

Οι διοργανωτές των εξετάσεων, που επιβεβαιώνουν τα προσόντα, είναι: Κεντρική και Περιφερειακή Εξέταση (Centralna Komisja Egzaminacyjna, Okręgowe Komisje Egzaminacyjne), βιοτεχνικά επιμελητήρια (Izby Rzemieślnicze) και εξεταστικές επιτροπές που ορίζονται από τον επιθεωρητή (Kurator Oświaty).

Στην Πολωνία, τα άτομα που εργάζονταν στον τομέα HoReCa και διαθέτουν μακρόχρονη επαγγελματική πείρα δεν έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν ένα έγγραφο που να αναγνωρίζει τα προσόντα τους, εάν δεν τελειώσουν νωρίτερα την επαγγελματική σχολή ή δεν συμμετάσχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα. Ξεχωριστή νομοθεσία ορίζει τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας (συχνά όσον αφορά το εύρος και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης, καθώς και τα κέντρα κατάρτισης), συμπεριλαμβανομένης της ειδικής άδειας για την άσκηση ενός συγκεκριμένου επαγγέλματος ή επαγγελματικών καθηκόντων. Αρμοδιότητα για τον καθορισμό των προϋποθέσεων για τη χορήγηση άδειας και τη λειτουργία των κέντρων κατάρτισης έχουν οι υπουργοί για διάφορα κυβερνητικά τμήματα.

Υπάρχουν πολλές διαφορετικές μέθοδοι αναγνώρισης της προηγούμενης εκπαίδευσης που λαμβάνουν χώρα εκτός της επίσημης εκπαίδευσης. Λιγότερο περίπλοκα είναι τα τεστ για τη μέτρηση του επιπέδου δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Για πιο σύνθετες μεθόδους ανάλυσης θα πρέπει να κληθούν portfolio - παρουσιάζεται από τον υποψήφιο χαρτοφύλακα με υλικά και έγγραφα που επιβεβαιώνουν τη γνώση συγκεκριμένων περιοχών και το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων.

Για την αναγνώριση των προσόντων που αποκτήθηκαν μέσω της εργασίας ακολουθήθηκε η ακόλουθη διαδικασία:

1. **Κατάταξη των επαγγελματιών .**
2. **Δυνατότητα λήψης πληροφοριών** σχετικά με τη δυνατότητα αναγνώρισης των προσόντων, που αποκτήθηκαν με εργασία.
3. **Σύστημα πληροφόρησης και συμβουλευτικής βοήθειας για τον υποψήφιο.** Θα δημιουργηθεί η δυνατότητα για τους υποψηφίους που επιθυμούν να επιβεβαιώσουν τα επαγγελματικά τους προσόντα, όσον αφορά τη λήψη πρόσθετων πληροφοριών για τον τρόπο και τις ημερομηνίες επικύρωσης των προσόντων καθώς και για το εύρος των απαιτούμενων γνώσεων και δεξιοτήτων. Για το σκοπό αυτό θα αναπτυχθούν οι οδηγοί για τους υποψηφίους. Το αναφερόμενο φυλλάδιο περιείχε πληροφορίες για το αντικείμενο της εξέτασης, το εύρος της εξέτασης, τις απαιτήσεις για τους συμμετέχοντες και παραδείγματα εργασιών εξέτασης και πληροφορίες για τη διεξαγωγή της εξέτασης. Ένα από αυτά περιελάμβανε γενικά προβλήματα που αφορούσαν ολόκληρο τον τομέα HoReCa και ο δεύτερος οδηγός κάλυπτε εξειδικευμένα θέματα για ένα δεδομένο επάγγελμα και για επιμέρους προσόντα.
4. **Αυτοαξιολόγηση .**
5. **Έντυπο αίτησης .**
6. **Εξέταση, αναγνώριση των προσόντων .**
7. **Τεκμηρίωση διαδικασίας**

Η εξέταση που αποσκοπούσε στην επιβεβαίωση των προσόντων χωρίστηκε σε δύο μέρη: το θεωρητικό μέρος και το πρακτικό μέρος. Το θεωρητικό μέρος χωρίστηκε σε δύο μέρη: τεστ που αφορούσαν τη γνώση της ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας (*bhp*) και τη γνώση των επαγγελματικών προσόντων. Το όριο επιτυχίας στη θεωρητική εξέταση από *bhp* αποτελείται από τουλάχιστον 14 σωστές απαντήσεις σε 20 ερωτήσεις του τεστ. Υπήρχαν τρεις απαντήσεις για να διαλέξουν σε κάθε ερώτηση, μια από αυτές ήταν ορθή.

Κατά την αξιολόγηση της επιτυχίας της πρακτικής εξέτασης, η εξεταστική επιτροπή χρησιμοποίησε τα ακόλουθα κριτήρια: Ζήτηση υλικών για την εκτέλεση της πρακτικής εργασίας. προπαρασκευαστικές εργασίες πριν από την εκτέλεση της πρακτικής εργασίας· οργάνωση και τήρηση της τάξης στη θέση εργασίας· τήρηση των κανόνων υγείας και ασφάλειας κατά την εκτέλεση της πρακτικής εργασίας· αισθητική εκτέλεσης πρακτικών εργασιών. εκτέλεση της πρακτικής εργασίας σύμφωνα με τους υποχρεωτικούς κανόνες.

Εγκρίθηκε ότι η πιλοτική επιβεβαίωση των επαγγελματικών προσόντων στην Πολωνία θα διενεργηθεί με βάση τις αποφάσεις και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου PN-EN ISO/ICE 17024:2004 "Conformity assessment – General requirement for bodies operating certification of person". INTERNATIONAL STANDARD ISO/IEC 17024 First edition 2003-04-01.

Λαμβάνοντας υπόψη το οργανωτικό κόστος, το κόστος διαπίστευσης και τον απαραίτητο χρόνο για την ίδρυση και τη διαπίστευση μιας οντότητας που πιστοποιεί το προσωπικό (τουλάχιστον 8 μήνες), αποφασίστηκε ότι η καλύτερη λύση θα ήταν η χρήση μιας απλοποιημένης οργανωτικής δομής για τους σκοπούς της πιλοτικής εφαρμογής.

Στην Πολωνία, δεν υπάρχει σύστημα αναγνώρισης των προσόντων που αποκτήθηκαν με την εργασία. Οι εμπειρίες που αποκτήθηκαν κατά τη διεξαγόμενη πιλοτική εξέταση διευκολύνουν την ανάπτυξη νομοθετικού υπόβαθρου για την επιβεβαίωση των μη τυπικών προσόντων.

Συνιστάται η προετοιμασία των κατάλληλων αλλαγών στον κώδικα εργασίας, στον νόμο για την εκπαίδευση και σε περίπτωση HoReCa – οικοδομικός νόμος και πράξη διαχείρισης ακινήτων προς όφελος της δημοσιότητας της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων ως διακεκριμένου στοιχείου, επιβεβαιωμένο π.χ. από την οντότητα, διαπιστευμένη από το Πολωνικό Κέντρο Διαπίστευσης με βάση έγγραφο ισοδύναμο με πιστοποιητικό.

Η καλή νομική και επίσημη βάση για την επικύρωση των προσόντων που επιτυγχάνονται κατά τη διαδικασία της εργασίας βρίσκεται στον κανονισμό ISO / IEC 17024:2012 – valuation of conformity. General requirements for bodies operating certification of persons.

Εξεταστικές επιτροπές υπάρχουν μόνο στα βιοτεχνικά επιμελητήρια, αλλά διενεργούν τις εξετάσεις κατά τη λεγόμενη συνεδρία αναχώρησης, κάτι που είναι σημαντικό ιδιαίτερα στην περίπτωση των εξετάσεων μαθητείας.

Υπάρχουν περίπου περισσότερες από δύο χιλιάδες Επιτροπές Μαθητείας και Μάστερ σε ολόκληρη τη χώρα και περιλαμβάνουν περίπου οκτώ χιλιάδες επαγγελματίες. Επιστρατεύονται κυρίως από το βιοτεχνικό περιβάλλον, αλλά όχι αποκλειστικά. Στο έργο της επιτροπής εμπλέκονται πολλά άτομα εκτός αυτού του περιβάλλοντος, όπως δάσκαλοι Επαγγελματικών Σχολών, καθηγητές ιδρυμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και άτομα που εργάζονται εκτός της βιοτεχνίας. Η τήρηση αυτής της αρχής είναι απαραίτητη λόγω της ανταλλαγής εμπειριών, της ανταλλαγής γνώσεων, τόσο της μεθόδου εξέτασης όσο και των τεχνικών καινοτομιών.

Η τοπική αυτοδιοίκηση εδώ και πολλά χρόνια έχει βελτιώσει το σύστημα αυτοεξετάσεων δίνει πάντα μεγάλη προσοχή στο οργανωτικό επίπεδο των εξετάσεων, φροντίζει για τη σωστή επιλογή εξεταστών και οργανωμένη διαδικασία βελτίωσης. Οι εσωτερικοί κανόνες (που θεσπίστηκαν από το ME iN – Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών) ορίζουν τα τυπικά προσόντα του υποψηφίου για εργασία σε επιτροπή.

Επιπλέον, ο υποψήφιος πρέπει να παρουσιάσει την παιδαγωγική κατάρτιση. Οι υποψήφιοι από το βιοτεχνικό περιβάλλον θα πρέπει να λάβουν σύσταση από τη βιοτεχνική συντεχνία. Καθιερώθηκε ως αρχή ότι τα μέλη δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν τα 65 έτη ζωής (κατά τη στιγμή της θετικής επιλογής) και διορίζονται για τετραετή θητεία, φυσικά, ο νόμος επαναδιορισμός για άλλη θητεία.

Μετά το διορισμό, τα μέλη της επιτροπής κατευθύνονται στη μεθοδολογία των μαθημάτων κατάρτισης των εξετάσεων, στους επίσημους κανόνες εργασίας των επιτροπών ή στον τρόπο διεξαγωγής των εξετάσεων που οργανώνουν τα βιοτεχνικά επιμελητήρια. Τα άτομα που δεν έχουν παρακολουθήσει τέτοια εκπαίδευση δεν επιτρέπεται να λάβουν μέρος στις επιτροπές, σύμφωνα με την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Πολωνικής Βιοτεχνικής Ένωσης (Management Board of the Polish Craft Association).

Χαρακτηριστικό γνώρισμα είναι η διεξαγωγή των εξετάσεων εκτός του χώρου εργασίας του υποψηφίου και χωρίς τη συμμετοχή στην επιτροπή των master trainers του. Ένα τέτοιο άτομο θα πρέπει να αποκλειστεί από την ομάδα εξέτασης. Σημαντικό μέρος του εξεταστικού συστήματος είναι οι απαιτήσεις ομοιομορφίας για τους υποψηφίους για εξετάσεις, ανεξάρτητα από τον τόπο τους.

Πρότυπα για εξέταση στο παράδειγμα του μεταπτυχιακού τίτλου εξέτασης

Αυτή η εξέταση αποτελείται από δύο φάσεις: πρακτική και θεωρητική. **Το πρακτικό στάδιο** περιλαμβάνει εργασίες ανεξάρτητου υποψηφίου που εκτελούνται με έλεγχο της εξέτασης πρακτικών δεξιοτήτων. Η διάρκεια του πρακτικού σταδίου δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 120 λεπτά και όχι μεγαλύτερη από 24 ώρες, συνολικά τρεις ημέρες. Πραγματοποιείται με εργοδότες ή σε εργαστήρια κατάρτισης με οργανωτικές και τεχνικές προϋποθέσεις απαραίτητες για την υλοποίηση από τα εξεταστικά καθήκοντα του υποψηφίου.

Το θεωρητικό στάδιο περιλαμβάνει την απάντηση των ερωτήσεων που τίθενται σε δύο μέρη. Έλεγχος γραπτών και προφορικών θεωρητικών γνώσεων. Στο *γραπτό μέρος* υπάρχουν διάφορα θέματα όπως: λογιστική για επαγγελματίες, επιχειρηματική τεκμηρίωση, κανόνες και αρχές υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία και πυροπροστασίας, βασικές αρχές προστασίας του περιβάλλοντος, βασική εργατική νομοθεσία, βασικά θέματα στον τομέα της εγκατάστασης και διοίκηση επιχειρήσεων, βασικά στοιχεία ψυχολογίας και παιδαγωγικής, μεθοδολογία διδασκαλίας. Η διάρκεια του γραπτού μέρους δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 45 λεπτά και όχι μεγαλύτερη από 210 λεπτά.

Στο *προφορικό μέρος* υπάρχει μια σειρά θεμάτων όπως η τεχνολογία, η θεωρία των μηχανών ή η επιστήμη των υλικών. Η διάρκεια του προφορικού σταδίου του θεωρητικού δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από 30 λεπτά.

Ως αποτέλεσμα, η επιτυχία στην εξέταση δίνει ένα δίπλωμα μεταπτυχιακού τίτλου, το οποίο είναι μια επίσημη αναγνώριση των προσόντων που αποκτήθηκαν σε διαφορετικούς δρόμους εκπαίδευσης και στην εργασιακή διαδικασία. Ένας άτομο που είναι κάτοχος διπλώματος μεταπτυχιακού διπλώματος, απαιτούνται γνώσεις και δεξιότητες που σχετίζονται με το επάγγελμα, όσον αφορά την απασχόληση ή την αυτοοικονομική δραστηριότητα και την κατάρτιση εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των νέων εργαζομένων και των φοιτητών που εκφράζονται με ικανότητα:

- ανεξάρτητη και ορθή εκτέλεση των εργασιών που έχουν ανατεθεί για την ενασχόληση - ολοκληρωμένη υλοποίηση συγκεκριμένων ειδών ή υπηρεσιών,
- να οργανώσει τους χώρους εργασίας,
- να οργανώνει την εργασία σε μια μικρή εταιρεία και να επιβλέπει την υλοποίηση των εργασιών, ως μέρος της γραμμής - σχεδιασμού και επίβλεψη της εργασίας του ομαδικού προσωπικού,
- Σχεδιάζει οργανώνει και επιβλέπει τεχνολογικές διαδικασίες που σχετίζονται με την κατασκευή του προϊόντος ή της υπηρεσίας που παρέχεται,
- ευθύνη για το προσωπικό: διαχείριση και καθοδήγηση μιας ομάδας Προσωπικού που ασχολείται με ένα συγκεκριμένο προϊόν ή υπηρεσία,
- εργασίες και αναθέσεις σύμφωνα με τους κανόνες ασφαλούς και υγιεινής εργασίας και πυροπροστασίας,
- εφαρμογή των αρχών της ίσης μεταχείρισης των εργαζομένων με βάση το φύλο, την ηλικία και την εθνικότητα,
- Εργασία σύμφωνα με τις αρχές της προστασίας του περιβάλλοντος -Επάγγελμα στη διαδικασία κατασκευής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών με μεγαλύτερη ή μικρότερη επίπτωση στο περιβάλλον π.χ. διαχείριση αποβλήτων, επικίνδυνα απόβλητα,

- κάνουν χρήση της τεχνικής τεκμηρίωσης, των προτύπων, των εγχειριδίων, των οδηγιών και άλλων πόρων που αφορούν την εργασία που γίνεται σε ένα συγκεκριμένο επάγγελμα,
- νομικές ρυθμίσεις που σχετίζονται με ανεξάρτητες επιχειρηματικές δραστηριότητες, πρόσληψη και εκπαίδευση εργαζομένων,
- σχεδιασμό νέων σχεδίων προϊόντων και τροποποιήσεις διαδικασιών για την παροχή υπηρεσιών,
- στάσεις και συμπεριφορές σε καταστάσεις κρίσης και ασυνήθιστη εμφάνιση στο Staff band
- αντιμετωπίζει ασυνήθιστες καταστάσεις, που προκύπτουν, για παράδειγμα, έναντι του τεχνικού, τεχνολογικού ή οργανωτικού προβλήματος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας παραγωγής ή της υπηρεσίας,
- αξιολόγηση της κατάστασης στην εταιρεία ή στον τομέα ευθύνης που έχει ανατεθεί και διατυπώνει σχόλια και προτάσεις σχετικά με τις απαραίτητες τροποποιήσεις,
- ασυνήθιστες εργασίες - συγκεκριμένες παραγγελίες που απαιτούν μεγάλη εμπειρία, δεξιότητες και γνώσεις ενός συγκεκριμένου επαγγέλματος,
- ευθύνη για τη συν-δημιουργία της εικόνας μιας εταιρείας ή μιας ομάδας εργαζομένων,
- την παροχή οδηγιών και καθοδήγησης σχετικά με την επαγγελματική εξέλιξη των εργαζομένων εντός της εταιρείας και μέσω της συμμετοχής σε διάφορες μορφές συνεχιζόμενης εκπαίδευσης,
- ανοιχτότητα και προθυμία να διαμορφώσουν τη δική τους πορεία επαγγελματικής εξέλιξης μέσω της συμμετοχής σε διάφορες μορφές συνεχιζόμενης εκπαίδευσης,
- αξιολόγηση της εργασίας και των κινήτρων του προσωπικού,
- κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς και επαγγελματικής δεοντολογίας.

Οι καθορισμένες προσδοκίες ενός ατόμου με master επαληθεύονται από συγκεκριμένες προϋποθέσεις για την εισαγωγή στις εξετάσεις μεταπτυχιακού (γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και επαγγελματική εμπειρία) και τις απαιτήσεις εξέτασης που περιλαμβάνονται στις διαδικασίες διεξαγωγής της εξέτασης μεταπτυχιακού.

Προϋποθέσεις εισαγωγής σε μεταπτυχιακές εξετάσεις

Οι εξετάσεις Master στο Εμπορικό Επιμελητήριο επιτρέπονται σε ένα άτομο που πληροί μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- 1) να έχει απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή υφιστάμενη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και τίτλο τεχνίτη ή ισότιμο πτυχίο σε επάγγελμα στο οποίο έχει περάσει το τεστ, καθώς και:
 - α) τουλάχιστον τρία έτη επαγγελματικής εμπειρίας, μετά την απόκτηση πτυχίου, ή
 - β) τουλάχιστον έξι χρόνια επαγγελματικής εμπειρίας και έχει περάσει το τεστ, συμπεριλαμβανομένης της πριν και μετά την απόκτηση πτυχίου ή
- 2) Πιστοποιητικό ολοκλήρωσης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή υφιστάμενης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τουλάχιστον εξαετής εργασιακή εμπειρία, υπεύθυνος για τη δική του οικονομική δραστηριότητα.
- 3) πιστοποιητικό ολοκλήρωσης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και πρώην τεχνίτης ή ισότιμος τίτλος κατά την εισαγωγή στο επάγγελμα το αντικείμενο του επαγγέλματος, και τουλάχιστον τρία χρόνια εργασιακής εμπειρίας μετά απόκτηση πτυχίου

- 4) πιστοποιητικό ολοκλήρωσης δευτεροβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και πρώην πρωταθλητής στο επάγγελμα εντός του πεδίου επαγγέλματος, και τουλάχιστον ένα χρόνο εργασιακής εμπειρίας, μετά την απόκτηση του μεταπτυχιακού·
- 5) έχει απολυτήριο ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή υφιστάμενη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, που δίνει δευτεροβάθμια εκπαίδευση και καταρτιζόμενους στο επάγγελμα εντός του πεδίου του επαγγέλματός τους, μετά που πέρασε το τεστ , και τον επαγγελματικό τίτλο μετά που πέρασε το τεστ, τουλάχιστον δύο έτη εργασιακής εμπειρίας το οποίο περνάει τη δοκιμασία, μετά την απόκτηση πτυχίου·
- 6) έχει πτυχίο γυμνασίου με κατεύθυνση ή ειδικότητα στον τομέα που εμπίπτει στο επάγγελμά του, μετά από επιτυχία στο τεστ, και τουλάχιστον ένα χρόνο εργασιακής εμπειρίας , μετά την απόκτηση του επαγγελματικού τίτλου.

Επικύρωση μαθησιακών αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται εκτός του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος

Στην Πολωνία, στον τομέα της επικύρωσης των μαθησιακών αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται στη μη τυπική και άτυπη μάθηση, έχουμε να αντιμετωπίσουμε μια ποικιλία λύσεων σε διαφορετικούς κλάδους και με πολλά έργα που εκτελούνται από διάφορους οργανισμούς και ιδρύματα. Αυτές περιλαμβάνουν λύσεις με μακρά παράδοση, που χρησιμοποιούνται σε μεγάλη κλίμακα. Υπάρχουν επίσης εντελώς νέα έργα - πιλοτικά έργα αφιερωμένα στην ανάπτυξη και δοκιμή νέων μεθόδων και αρχών για την επικύρωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Σε πολλά επαγγέλματα στο πλαίσιο της επαγγελματικής εκπαίδευσης ή της τεχνικής εκπαίδευσης , μπορείτε να αποκτήσετε κρατικό προσόν σε ένα επάγγελμα ή επαγγελματικό προσόν. Ένας ενήλικας που έχει αποκτήσει τεχνογνωσία μέσω της μαθητείας, υπό την εκπλήρωση ορισμένων προϋποθέσεων, μπορεί να συμμετάσχει στην εξέταση που διεξάγεται από την περιφερειακή εξεταστική επιτροπή ή την εξέταση τεχνίτη που διοργανώνει η εξέταση των Εμπορικών Επιμελητηρίων.

Ο Πολωνός νομοθέτης, στην επικύρωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα, δημιούργησε την ευκαιρία απόκτησης εκπαίδευσης στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, δευτεροβάθμια εκπαίδευση και βασική επαγγελματική εκπαίδευση με εξωτερικές εξετάσεις, που εισήχθη με τον Κανονισμό του Υπουργού Εθνικής Παιδείας του 11. Ιανουάριος 2012. Οι εξωσχολικοί μπορούν επίσης να επιβεβαιώσουν τα ατομικά τους προσόντα που συνθέτουν αυτό το επάγγελμα. Εγκρίθηκε με τη φετινή τροπολογία του Νόμου - Νόμου για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλους νόμους της 11ης Ιουλίου, εισήγαγε τη δυνατότητα αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αποκτήθηκαν σε οργανωμένο ή μη θεσμικό πλαίσιο εκτός σπουδών. Αυτή η λύση έχει παρασχεθεί ως εναλλακτική διαδρομή εισαγωγής ή ως τρόπος απόκτησης μέρους των ECTS (όχι περισσότερο από 50%) που ανατίθενται στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Η δυνατότητα συμμετοχής στη διαδικασία επικύρωσης θα εξαρτηθεί από τον υποψήφιο που κατέχει ανά επίπεδο εκπαίδευσης (δίπλωμα) και επαγγελματική εμπειρία.

Για άλλα προσόντα, οι οργανισμοί που επιθυμούν να πιστοποιήσουν την ικανότητα πρέπει να αναπτύξουν τις δικές τους διαδικασίες ή να προσαρμόσουν λύσεις που έχουν αναπτυχθεί σε άλλες χώρες (π.χ. εξετάσεις διεθνών προτύπων). Έτσι, η διαχωριστική γραμμή μεταξύ δεξιοτήτων, όπου υπάρχει η ευκαιρία να αποκτηθούν πιστοποιητικά που ρυθμίζονται από το κράτος και εκείνων στα οποία η διαδρομή δεν είναι διαθέσιμη.

Μεταξύ των έργων που δεν έχουν ρυθμιστεί σε κρατικό επίπεδο, μπορούμε να διακρίνουμε εκείνα στα οποία:

- Τα πολωνικά ιδρύματα παρέχουν διεθνή προσόντα, συνάπτοντας συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς. Αυτό απαιτεί διαφορετικό επίπεδο καινοτομίας προκειμένου να δοθούν λύσεις στο πολωνικό πλαίσιο.
- Τα πολωνικά ιδρύματα επεξεργάζονται τις δικές τους λύσεις.

Στην περίπτωση έργων που βασίζονται επομένως σε ήδη αναπτυγμένες και ρυθμιζόμενες από το κρατικό μοντέλο επικύρωσης (π.χ. χρησιμοποιούνται κατά τις εξετάσεις πιστοποίησης ή από τεχνικά επιμελητήρια· σε άλλα ιδρύματα - επεξεργάζονται νέες λύσεις που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί προηγουμένως σε ευρύτερη κλίμακα. Ένα παράδειγμα προσαρμογής λύσης είναι η μεταφορά στα πολωνικά πρότυπα εξετάσεις που έχουν αναπτυχθεί σε άλλες χώρες (π.χ. εξετάσεις γλώσσας TELC, εξετάσεις TOEFL, εξετάσεις για Η Υ ECDL και οικονομικές εξετάσεις EFA). Σε τέτοιες περιπτώσεις, το πρότυπο εξέτασης που αναπτύχθηκε από τον διεθνή οργανισμό είναι πλήρως (ή με μικρές αλλαγές) που εισήχθησαν στην Πολωνία και ως εκ τούτου το θέμα, οι διαδικασίες, οι μέθοδοι και τα εργαλεία επικύρωσης καθορίζονται αυθαίρετα, αλλά σχετικά με την ποιότητα της περίθαλψης καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας πολωνικά ιδρύματα, που συνεργάζονται με ξένα, συχνά διαπιστευμένα.

Αξίζει να υπογραμμιστεί ότι σε οποιαδήποτε, ακόμη και στις πιο καινοτόμες επιχειρήσεις, είναι δύσκολο να αποφευχθεί η έμπνευση λύσεων και υλικών που επεξεργάζονται εξωτερικά. Από την άλλη πλευρά, στην περίπτωση ορισμένων διεθνών πιστοποιητικών (π.χ. χρηματοοικονομικών συμβούλων) το εύρος των απαιτούμενων γνώσεων πρέπει να προσαρμοστεί στις πολωνικές συνθήκες - ειδικά όταν πρόκειται για πληροφορίες σχετικά με τους νομικούς και οικονομικούς κανονισμούς που λειτουργούν στην Πολωνία.

Η επικύρωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων ρυθμίζεται από το πολωνικό κράτος

Η επικύρωση των μη τυπικών και άτυπων μαθησιακών αποτελεσμάτων συνδέεται με μηχανισμούς που υπάρχουν στην επίσημη εκπαίδευση. Στην Πολωνία έχουν ξεκινήσει εντατικές εργασίες εδώ και αρκετά χρόνια για την εισαγωγή αλλαγών σε αυτούς τους τομείς. Αυτό περιλαμβάνει όχι μόνο την ανάπτυξη ενός συστήματος επικύρωσης, πιστοποίησης και μεταφοράς των μαθησιακών αποτελεσμάτων και, κατά συνέπεια, των προσόντων, αλλά και την αναθεώρηση και τυποποίηση της ορολογίας.

Στην Πολωνία, οι κυβερνητικοί κανονισμοί για την επικύρωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αποκτώνται εκτός από το επίσημο σύστημα σχετίζονται με τεστ που διεξάγονται από περιφερειακές εξεταστικές επιτροπές, συμπεριλαμβανομένων των εξωτερικών εξετάσεων (στον τομέα της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης) και των εξετάσεων που διεξάγονται από τα Τεχνικά Επιμελητήρια, καθώς και συγκεκριμένα επαγγελματικά προσόντα, είδος οικοδομικών αδειών και ιατρικές ειδικότητες.

Στη γενική εκπαίδευση υπάρχει η δυνατότητα απόκτησης βασικού επιπέδου εκπαίδευσης, κατώτερης δευτεροβάθμιας, βασικής επαγγελματικής και μέσης μετά την ένταξη στις εξωτερικές εξετάσεις στον τομέα της γενικής εκπαίδευσης, δηλ. με τις υποχρεωτικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες που καθορίζονται στη γενική εκπαίδευση για τα ακόλουθα σχολεία ενηλίκων: δημοτικό, γυμνάσιο και λύκειο, καθώς και εξωτερικές εξετάσεις με τους όρους που ορίζονται στο πρόγραμμα σπουδών γενικής εκπαίδευσης για το βασικό επαγγελματικό σχολείο. Απαραίτητη

προϋπόθεση για την εισαγωγή στις εξετάσεις αυτές είναι η συμπλήρωση του κατάλληλου βαθμού κατώτερου επιπέδου, ανάλογα με τις εξετάσεις,

Το άτομο μπορεί να προχωρήσει σε τόσες εξετάσεις όσα προσόντα διακρίνονται στο επάγγελμα. Η επίτευξη των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων για ένα δεδομένο προσόν επιβεβαιώνεται με πιστοποιητικό που εκδίδεται από την εξεταστική επιτροπή της περιφέρειας αφού περάσει από την εξέταση του μαθητή (εκπαιδευόμενου) που επιβεβαιώνει αυτό το προσόν. Μετά την απόκτηση όλων των προσόντων στο επάγγελμα και την απόκτηση του απαιτούμενου επιπέδου εκπαίδευσης, ο μαθητής λαμβάνει ένα δίπλωμα που επιβεβαιώνει τα επαγγελματικά προσόντα. Σχετικά με αυτό το πτυχίο μπορεί επίσης να ισχύσει για άτομα που έχουν αποκτήσει επαγγελματικές δεξιότητες, έχουν εκπαιδευτεί σε σχολικές μορφές (π.χ. συμμετοχή στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα εργασίας) ή που εκτελούν επαγγελματική εργασία. Τα άτομα αυτά, προκειμένου να λάβουν πιστοποιητικό επιβεβαίωσης των προσόντων στο επάγγελμα, θα πρέπει να περάσουν εξωσχολικές εξετάσεις που διοργανώνονται από την περιφερειακή επιτροπή εξετάσεων. Για να αποκτήσετε δίπλωμα που να επιβεβαιώνει τα επαγγελματικά προσόντα, λαμβάνεται το πιστοποιητικό οποιουδήποτε τίτλου σπουδών που διαχωρίζεται για το επάγγελμα και το δευτεροβάθμιο ή επαγγελματικό που έχετε αποκτήσει μετά από τη διαδικασία εκπαίδευσης στο βασικό επαγγελματικό / τεχνικό / γυμνάσιο ή αφού περάσετε τις εξωσχολικές εξετάσεις το πεδίο εφαρμογής του βασικό πρόγραμμα σπουδών για επαγγελματική σχολή γενικής εκπαίδευσης ή σε σχολείο που προσφέρει δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

3. 2 Κύπρος

Με το ξέσπασμα της κρίσης του COVID-19, ο τομέας της φιλοξενίας αντιμετωπίζει την πρόκληση να μην μπορεί να βρει το εργατικό δυναμικό που χρειάζεται, στις περισσότερες χώρες της ΕΕ. Κατά συνέπεια, και παρά την αυξανόμενη ζήτηση από τους πελάτες, οι εταιρείες πρέπει να προσαρμόσουν τα επιχειρηματικά τους μοντέλα στην τρέχουσα πραγματικότητα (π.χ. κλείνουν ορισμένες ημέρες της εβδομάδας/σαββατοκύριακο, επιλέγουν να εξυπηρετούν τους πελάτες για μεσημεριανό γεύμα ή δείπνο (όχι και τα δύο), επιλέγουν να μην ανοίγουν πλήρεις ορόφους σε ξενοδοχεία ή να μην είναι καν σε θέση να ανοίξουν νέα ξενοδοχεία, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης). Κατά μέσο όρο, υπάρχει σήμερα μεταξύ 10% και 20% του εργατικού δυναμικού που λείπει στον κλάδο στην ΕΕ σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2019.

Ο τομέας HoReCa φαίνεται επίσης να δυσκολεύεται να βρει εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό, ιδιαίτερα μεταξύ των νέων. Οι κοινωνικοί εταίροι του κλάδου το επικεντρώνουν σε ζητήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και ζητήματα σχετικά με την ελκυστικότητα του κλάδου ως εργοδότη. Οι πολλές ώρες εργασίας, η εποχιακή, η μερική και η προσωρινή εργασία μπορούν όλα να οδηγήσουν τους υποψήφιους εργαζόμενους να επιλέξουν να αναζητήσουν εργασία αλλού στην οικονομία.

Οι περισσότεροι εργαζόμενοι σε ξενοδοχεία και εστιατόρια έχουν επίπεδο εκπαίδευσης που αντιστοιχεί σε «κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση» ή «άνωτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση» και αυτή η ομάδα είναι μεγαλύτερη από ό,τι στο συνολικό εργατικό δυναμικό της ΕΕ27. Το 2022, στην Κύπρο υπήρχαν 7.000 κενές θέσεις που αντιπροσωπεύουν περίπου το 25% του συνολικού εργατικού δυναμικού στον κλάδο

Ωστόσο, οι εργοδότες στην Κύπρο δυσκολεύονται να βρουν εξειδικευμένα άτομα για τον τομέα Horeca, καθώς πολλοί άνθρωποι δεν θέλουν να εργαστούν σε αυτόν τον κλάδο λόγω των χαμηλών μισθών, των δύσκολων ωρών εργασίας. Ακόμη και οι άνθρωποι που αρχίζουν να εργάζονται στον κλάδο της HORECA, εγκαταλείπουν τον κλάδο πολύ εύκολα όταν βρίσκουν μια νέα δουλειά με καλύτερες συνθήκες αμοιβής και εργασίας. Επίσης, οι εργοδότες δεν θέλουν να επενδύσουν στην εκπαίδευση ή την ενημέρωση των δεξιοτήτων των εργαζομένων, καθώς οι εργαζόμενοι τείνουν να αλλάζουν πολύ εύκολα την εργασία τους.

Η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού μέσα από προγραμματισμένες και τακτικές δράσεις αποτελεί το ακρογωνιαίος λίθος των προσπαθειών που γίνονται για την αύξηση της παραγωγικότητας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην κυπριακή αγορά. 3Η ίδρυση και λειτουργία Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων στην Κύπρο αναμένεται να παίξει σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια αυτή και συγκαταλέγεται στις προτεραιότητες της χώρας. Αυτός ο σημαντικός στρατηγικός στόχος αποτελεί δέσμευση της Κύπρου έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει συμπεριληφθεί στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση, στο Σχέδιο Δράσης της Στρατηγικής της Λισαβόνας, καθώς και στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή», 2007-2013.

Το προτεινόμενο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Επικύρωση της Μη Τυπικής και Άτυπης Μάθησης στην Κύπρο έχει διαμορφωθεί ως μέρος της δεύτερης φάσης του έργου Preparation of a National Action Plan for the Establishment of Non-Formal and Informal Learning Validation Mechanisms³.

Το έργο εντάσσεται σε ένα ευρύτερο έργο με τίτλο «Δημιουργία Μη-Τυπικών/Άτυπων Μηχανισμών Επικύρωσης Μάθησης και Πιλοτική Εφαρμογή», το οποίο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2014-2020.

Το προτεινόμενο Εθνικό Σχέδιο Δράσης περιέχει στοιχεία για τη στρατηγική στόχευση, τις αρχές, τις συνθήκες, τη διακυβέρνηση και οτιδήποτε απαιτείται για τη λειτουργία ενός ολοκληρωμένου μηχανισμού επικύρωσης μη τυπικής και άτυπης μάθησης στην Κύπρο.

Με την ολοκλήρωση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης, θα αναπτυχθεί Σχέδιο Δράσης για την πιλοτική εφαρμογή του μηχανισμού επικύρωσης της άτυπης και άτυπης μάθησης στην Κύπρο στους τομείς του Εθελοντισμού, των Νέων και της Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Η πιλοτική εφαρμογή θα ολοκληρωθεί στις 31/12/2023, ημερομηνία κατά την οποία θα ολοκληρωθεί το συγχρηματοδοτούμενο έργο «Δημιουργία Μηχανισμών Επικύρωσης Μη Τυπικής / Άτυπης Μάθησης και Πιλοτική Εφαρμογή».

Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την υπ' αριθμ. 67.445 Απόφασή του, ημερομηνίας 9/07/2008, ενέκρινε πρόταση για το διορισμό Εθνικής Επιτροπής με αποστολή την ανάπτυξη Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (Ε.Π.Π.) για την Κύπρο.

Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ) περιλαμβάνει όλα τα επίπεδα και τους τύπους προσόντων από όλα τα υποσυστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της μη τυπικής μάθησης.

3 <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/cyprus/validation-non-formal-and-informal-learning>

Το ΕΠΠ Κύπρου δεν έχει ακόμη τεθεί σε λειτουργία. Θα συσταθεί στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ως υπηρεσιακό τμήμα και θα εφαρμοστεί σταδιακά. Νέα νομοθεσία για τη λειτουργία του ΕΣΠ κρίνεται απαραίτητη.

Ο κύριος στόχος του ΕΠΠ είναι να ταξινομήσει τα προσόντα σύμφωνα με προκαθορισμένα επίπεδα μαθησιακών αποτελεσμάτων. Αναμένεται ότι το ΕΠΠ θα υποστηρίξει την αναγνώριση και την επικύρωση των προσόντων, επιτρέποντας την πρόοδο και την κινητικότητα, την προώθηση της δια βίου μάθησης, π.χ. με την πιστοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αποκτώνται εκτός της επίσημης εκπαίδευσης, βελτίωση της διαφάνειας, της ποιότητας και της συνάφειας των προσόντων, και να ενισχύσει τους δεσμούς με την αγορά εργασίας. Ένας σημαντικός στόχος πολιτικής είναι επίσης η ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) σε επίπεδο δευτεροβάθμιας, μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Ανάπτυξη Προτύπων Επαγγελματικών Προσόντων (VQS) εντός του συστήματος VQS

Μέσα από διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης και λαμβάνοντας υπόψη συστάσεις οργανωμένων φορέων, η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου (ΑνΑΔ) έχει ετοιμάσει έναν ενδεικτικό κατάλογο των προτεινόμενων νέων Προτύπων Προσόντων (QS) που θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο του 2014-2020. Πρόγραμμα. Τα Πρότυπα Προσόντων (QS) έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Υπάρχουν 8 επίπεδα μοτίβων Επαγγελματικών Προσόντων
- Η πιστοποίηση των προσόντων από επίσημο κρατικό φορέα αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα για κάθε επαγγελματική πορεία.

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού έχει θεσπίσει και λειτουργεί το Σύστημα Προσόντων, όπου η ικανότητα ενός ατόμου σε συγκεκριμένο επαγγελματικό τομέα εξετάζεται σε πραγματικές συνθήκες εργασίας και πιστοποιείται.

Η λίστα περιλαμβάνει συνολικά 152 QS, τα οποία αποτελούνται από χώρους εργασίας σε διάφορους τομείς. Οι εργασίες διατυπώνονται με τη μορφή μαθησιακών αποτελεσμάτων για συγκεκριμένα επίπεδα γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων όπως ορίζονται από τους Περιγραφικούς Δείκτες του Κυπριακού και του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (CyQF / EQF). Επί του παρόντος, η ΑνΑΔ πιστοποιεί επαγγελματίες, συμπεριλαμβανομένης της Τουριστικής Βιομηχανίας ή της Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Η επικύρωση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της προηγούμενης μάθησης και η πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων των υποψηφίων στον κλάδο HoReCa θα βοηθήσει τους άνεργους και άεργους να βρουν δουλειά και τους εργαζομένους να προχωρήσουν. Επιπλέον, εταιρείες που προωθούν την πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων των εργαζομένων τους, επιτυγχάνουν την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού τους και κατά συνέπεια την αύξηση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητάς τους. Δεν υπάρχει οικονομική επιβάρυνση για τους συμμετέχοντες στη διαδικασία αξιολόγησης και πιστοποίησης.

3.3 Τουρκία

Το Τουρκικό Πλαίσιο Προσόντων (ΤΠΠ) είναι ένα εθνικό πλαίσιο που ευθυγραμμίζεται με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ). Καλύπτει τα προσόντα που αποκτήθηκαν από την πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και άλλα μαθησιακά αποτελέσματα.

Το ΤΠΠ υποδεικνύει ένα εθνικό πλαίσιο προσόντων που έχει σχεδιαστεί σε αρμονία με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων και αντιπροσωπεύει όλα τα προσόντα που αποκτώνται μέσω επαγγελματικών, γενικών και ακαδημαϊκών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή άλλων περιβαλλόντων μάθησης.

Ο Κανονισμός για τις αρχές και τις διαδικασίες σχετικά με την εφαρμογή του Τουρκικού Πλαισίου Προσόντων» αναπτύχθηκε σε συνεργασία με διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων δημόσιων ιδρυμάτων όπως το Υπουργείο Παιδείας και το Συμβούλιο Ανώτατης Εκπαίδευσης, συνδικαλιστικές οργανώσεις και εργοδοτικές ενώσεις, επαγγελματικούς και μη κυβερνητικούς οργανισμούς, εθνικοί και διεθνείς εμπειρογνώμονες και ακαδημαϊκοί, τέθηκε σε ισχύ με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα με την υπ αριθμ. συντάχθηκε σύμφωνα με τον κανονισμό που τέθηκε σε ισχύ με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα με αριθμό 29581 της 01/02/2016.

Το ΤΠΠ έχει σχεδιαστεί για να περιλαμβάνει προσόντα που αποκτώνται σε διάφορα εκπαιδευτικά και μαθησιακά περιβάλλοντα, συμπεριλαμβανομένων επαγγελματικών, γενικών και ακαδημαϊκών προγραμμάτων σε διαφορετικά επίπεδα εκπαίδευσης.

Η θέσπιση του ΤΠΠ και η ευθυγράμμιση του με το ΕΠΠ είναι ένα σημαντικό βήμα για την ενίσχυση της συγκρισιμότητας και της διαφάνειας των προσόντων στο τουρκικό εκπαιδευτικό σύστημα και σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή περιοχή. Αυτό το πλαίσιο επιτρέπει την καλύτερη αναγνώριση των προσόντων, προωθεί την κινητικότητα και διευκολύνει τη διασυνοριακή μεταφορά δεξιοτήτων και γνώσεων.

Το Εθνικό Επαγγελματικό Πρότυπο (NOS) είναι ο ελάχιστος κανόνας που εμφανίζει τις απαιτούμενες γνώσεις, δεξιότητες, συμπεριφορές και τρόπους που είναι αποδεκτοί από την Αρχή Επαγγελματικών Προσόντων (VQA) για την επιτυχή άσκηση ενός επαγγέλματος.

Υπάρχουν 857 εθνικά επαγγελματικά πρότυπα που ορίζονται στην Τουρκία μεταξύ αυτών των 26 τομέων. Στο πλαίσιο του τομέα HoReCa έχουν οριστεί 33 επαγγέλματα. Η Αρχή Επαγγελματικών Προσόντων (Mesleki Yeterlilik Kurumu), το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, η Ένωση Μεσογειακών Τουριστικών Ξενοδόχων (AKTOB) και η Ένωση Επιχειρηματιών και Επενδυτών (TUROB) συνεργάστηκαν για τον καθορισμό των επαγγελματικών προτύπων στον τομέα Horeca. Τα επαγγέλματα στον τομέα της Horeca σχετίζονται με την καθαριότητα, την εξυπηρέτηση τροφίμων και ποτών, την υποδοχή, τη μαγειρική και τον ξεναγό. Αυτοί είναι οι οργανισμοί που αναπτύσσουν επαγγελματικά πρότυπα στον τομέα HORECA στην Τουρκία: Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, Turistik Otelciler, İşletmeciler ve Yatırımcılar Birliği (TUROB), Akdeniz Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği (AKTOB), Türkiye Esnafederatu Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği (TÜRSAB), Alanya Ticaret ve Sanayi Odası (ALTSO), Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası και TAB Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi. Υπάρχουν επίσης 512 καθορισμένα εθνικά προσόντα στην Τουρκία και 24 από αυτά ορίζονται στον τομέα Horeca. Όσον αφορά τα προσόντα, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα κριτήρια επαλήθευσης θεωρούνται πολύ σημαντικά στοιχεία.

Στην Τουρκία, η επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης (VNFIL) ισχύει κυρίως για τα μαθησιακά αποτελέσματα που οδηγούν σε επαγγελματικά προσόντα. Η Αρχή Επαγγελματικών Προσόντων (VQA) διαδραματίζει αρκετά λειτουργικό ρόλο από αυτή την άποψη. Το σύστημα επικύρωσης στην Τουρκία έχει ορισμένα μοναδικά χαρακτηριστικά με τα οποία αποκλίνει από το μοντέλο VNFIL που περιγράφεται στη Σύσταση του 2012.

Η αναγνώριση προηγούμενης μάθησης (RPL) είναι η διαδικασία αναγνώρισης σύμφωνα με ένα πρότυπο που έχει συμφωνηθεί για τα μαθησιακά επιτεύγματα που λαμβάνονται στο πλαίσιο της τυπικής, μη τυπικής ή/και δωρεάν μάθησης. Εκτός από τα σχολεία, οι γνώσεις και οι δεξιότητες που αποκτήθηκαν εκτός της επίσημης εκπαίδευσης στην εργασία και την καθημερινή ζωή μπορούν να συγκαταλέγονται σε αυτά τα μαθησιακά επιτεύγματα.

Έτσι τα προσόντα γίνονται πιο σημαντικά από ποτέ στον τομέα HORECA. Ο τομέας απαιτεί όλο και περισσότερες διαφορετικές ικανότητες και προσόντα σήμερα. Τα προσόντα παρέχουν στους εργοδότες εξειδικευμένο προσωπικό και επιτρέπει την απασχόληση των εργαζομένων σε κατάλληλες θέσεις. Τα ανεπτυγμένα προσόντα θα καταστήσουν δυνατή τη διεξαγωγή της διαδικασίας επικύρωσης και πιστοποίησης για άτομα που έχουν αποκτήσει μαθησιακά αποτελέσματα στο πλαίσιο της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης.

Όσον αφορά τα προσόντα, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα κριτήρια επαλήθευσης θεωρούνται πολύ σημαντικά στοιχεία.

Εξετάσεις, αξιολόγηση και πιστοποίηση⁴

Η αξιολόγηση που πρέπει να γίνει για την πιστοποίηση σύμφωνα με τα εθνικά προσόντα με βάση τα επαγγελματικά πρότυπα (Επίπεδο 2, Επίπεδο 3 και Επίπεδο 4) θα πραγματοποιείται γραπτώς ή/και προφορικά τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά σε κέντρα μέτρησης και αξιολόγησης που παρέχουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις.

Η μέθοδος μέτρησης και αξιολόγησης και οι αρχές εφαρμογής περιγράφονται λεπτομερώς στα εθνικά προσόντα που θα αναπτυχθούν σύμφωνα με αυτό το επαγγελματικό πρότυπο. Οι διαδικασίες που αφορούν τη μέτρηση και την αξιολόγηση και την πιστοποίηση θα εκτελούνται στο πλαίσιο του Κανονισμού Επαγγελματικών Προσόντων, εξετάσεων και Πιστοποίησης (Vocational Qualification, Testing and Certification Regulation).

Οι δραστηριότητες που σχετίζονται με τα πιο πάνω πραγματοποιούνται από φορείς πιστοποίησης εξουσιοδοτημένους από την VQA. Αυτά τα ιδρύματα θα πρέπει πρώτα να πληρούν την απαίτηση να είναι διαπιστευμένα για να προσφέρουν τα σχετικά προσόντα σε ένα σύστημα που έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου TS EN ISO/IEC 17024. Αυτή η διαπίστευση απονέμεται από τον Τουρκικό Οργανισμό Διαπίστευσης (TURKAK) ή τους φορείς διαπίστευσης που έχουν υπογράψει την πολυμερή συμφωνία αναγνώρισης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας για τη Διαπίστευση.

Ιδρύματα που πληρούν την απαίτηση διαπίστευσης μπορούν να υποβάλουν αίτηση στο VQA για εξουσιοδότηση. Το VQA εξετάζει, ελέγχει και αξιολογεί το σύστημα διαχείρισης του ιδρύματος καθώς και τις πολιτικές και τις διαδικασίες για τις δραστηριότητες αξιολόγησης και πιστοποίησης. Αφού κριθούν επιλέξιμα, τα ιδρύματα εξουσιοδοτούνται να κάνουν αξιολόγηση και πιστοποίηση με βάση τα Εθνικά Προσόντα και ονομάζονται Εξουσιοδοτημένοι Φορείς Πιστοποίησης (ACBs). Οι Εξουσιοδοτημένοι Φορείς Πιστοποίησης είναι εξουσιοδοτημένοι μόνο για την εξέταση και την αξιολόγηση όχι για παροχή εκπαίδευσης. Η άδεια για την παροχή εκπαίδευσης υπόκειται στην άδεια της MoNE στην Τουρκία. Οι Εξουσιοδοτημένοι Φορείς Πιστοποίησης προσφέρουν στα άτομα, ανεξαρτήτως εκπαιδευτικού επιπέδου ή εργασιακής εμπειρίας, να αναγνωρίζονται τα μαθησιακά αποτελέσματα που έχουν αποκτήσει με οποιονδήποτε τρόπο.

Από τον Μάιο του 2019, πραγματοποιούν δραστηριότητες αξιολόγησης και πιστοποίησης σε 229 Ε.Ε.

⁴ <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/turkey/validation-non-formal-and-informal-learning>

Οι ACB αναπτύσσουν τις διαδικασίες αξιολόγησης υπό το φως των απαιτήσεων που ορίζονται στα ΕΠ. Σύμφωνα με τις αρχές που θέτει η Επιτροπή Επαγγελματικών Προσόντων, όλες οι Εξουσιοδοτημένοι Φορείς Πιστοποίησης υποχρεούνται να λαμβάνουν άμεσες βιντεοσκοπήσεις όλων των αξιολογήσεων που πραγματοποιούν. Οι αποφάσεις για τη βράβευση των ατόμων λαμβάνονται από τους «λήπτες αποφάσεων», ενώ οι αξιολογητές που έχουν τις ελάχιστες απαιτούμενες ικανότητες κάνουν την αξιολόγηση των υποψηφίων. Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων λαμβάνουν αποφάσεις για την απονομή αξιολογώντας τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζουν οι υποψήφιοι και τα αποτελέσματα αξιολόγησης των αξιολογητών. Με άλλα λόγια, οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων επικυρώνουν τις δραστηριότητες αξιολόγησης που διεξάγονται από τους αξιολογητές.

Άτομα που έχουν υποβάλει αίτηση, συμμετείχαν ή έχουν πιστοποιηθεί μπορούν να ασκήσουν έφεση στις αποφάσεις που ελήφθησαν από τους Εξουσιοδοτημένοι Φορείς Πιστοποίησης (ΕΦΠ). Επιπλέον, ένα άτομο ή ένας οργανισμός μπορεί να υποβάλει καταγγελία κατά ενός ΕΦΠ ή των δραστηριοτήτων ενός ΕΦΠ. Ως εκ τούτου, οι ΕΦΠ υποχρεούνται να διαθέτουν διαδικασίες για την αποδοχή, την αξιολόγηση και την ολοκλήρωση προσφυγών και καταγγελιών.

Μετά τις αποφάσεις των ΕΦΠ σχετικά με τη βράβευση των υποψηφίων που έχουν επιτύχει, η Επιτροπή Επαγγελματικών Προσόντων προετοιμάζει και εκδίδει τα Πιστοποιητικά Επαγγελματικών Προσόντων στους επιτυχόντες. Από τον Μάιο του 2019, έχουν χορηγηθεί συνολικά 608.000 Πιστοποιητικά Επαγγελματικών Προσόντων σε 229 Εθνικά Πρότυπα. Οι εργοδότες, οι πάροχοι εκπαίδευσης ή άλλοι μπορούν να ελέγξουν εάν τα άτομα έχουν πραγματικά τα προσόντα που ισχυρίζονται μέσω της διαδικτυακής πύλης της Αρχής Επαγγελματικών Προσόντων.

3.4 Ισπανία⁵

Η αξιολόγηση και η πιστοποίηση των επαγγελματικών ικανοτήτων που αποκτώνται μέσω της εργασιακής εμπειρίας και της μη τυπικής και άτυπης κατάρτισης είναι μια σημαντική πτυχή για την προώθηση της δια βίου μάθησης και την αναγνώριση των δεξιοτήτων και της εμπειρογνομosύνης των ατόμων. Αυτή η διαδικασία βοηθά τα άτομα να αποκτήσουν επίσημη αναγνώριση για τις δεξιότητες που έχουν αποκτήσει με την πάροδο του χρόνου, ανεξάρτητα από το αν αποκτήθηκαν μέσω παραδοσιακών εκπαιδευτικών οδών.

Στην Ισπανία, αυτό το σύστημα αποτελεί μέρος της ευρύτερης προσπάθειας για τη βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης της χώρας, ευθυγραμμίζοντάς τα με τις αρχές της δια βίου μάθησης, της απασχολησιμότητας και της αναγνώρισης δεξιοτήτων. Επιτρέποντας στα άτομα να αξιολογούν και να πιστοποιούν τις δεξιότητές τους, η Ισπανία στοχεύει να παρέχει περισσότερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, απασχολησιμότητα και προσωπική ανάπτυξη. Εδώ είναι μερικά βασικά σημεία σχετικά με αυτή τη διαδικασία:

- **Κοινό-στόχος:** Το σύστημα στοχεύει άτομα που έχουν εργασιακή εμπειρία αλλά δεν διαθέτουν επίσημη επαγγελματική διαπίστευση, πιστοποιητικά ή προσόντα. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει άτομα που έχουν αποκτήσει δεξιότητες μέσω της εκπαίδευσης στην εργασία, της αυτοκατευθυνόμενης μάθησης ή άλλων μη τυπικών τρόπων.
- **Επικύρωση Επαγγελματικών Ικανοτήτων:** Η διαδικασία περιλαμβάνει την αξιολόγηση των δεξιοτήτων, των γνώσεων και των ικανοτήτων ενός ατόμου που αποκτήθηκαν μέσω της

⁵ <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/spain/validation-non-formal-and-informal-learning>

εργασιακής του εμπειρίας και της άτυπης μάθησης. Αυτή η επικύρωση αναγνωρίζει ότι η μάθηση μπορεί να συμβεί σε διάφορα πλαίσια πέρα από την επίσημη εκπαίδευση.

- **Μη τυπική εκπαίδευση:** Εκτός από την εργασιακή εμπειρία, το σύστημα αναγνωρίζει επίσης ικανότητες που αποκτήθηκαν μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης, η οποία περιλαμβάνει μάθηση από εργαστήρια, σεμινάρια, διαδικτυακά μαθήματα και άλλες οργανωμένες δραστηριότητες που ενδέχεται να μην οδηγούν σε παραδοσιακά πτυχία.
- **Διαπίστευση:** Οι επιτυχημένοι υποψήφιοι λαμβάνουν επίσημη διαπίστευση για τις ικανότητες που διαθέτουν. Αυτό μπορεί να λάβει τη μορφή πιστοποιητικού ή προσόντων, που αναγνωρίζει τις δεξιότητές τους και τους καθιστά πιο αναγνωρίσιμους στους εργοδότες και άλλους ενδιαφερόμενους.
- **Δια βίου μάθηση:** Η δια βίου μάθηση είναι θεμελιώδης έννοια σε αυτήν την προσέγγιση. Αναγνωρίζει ότι η μάθηση συμβαίνει σε όλη τη διάρκεια της ζωής και ότι οι δεξιότητες που αποκτώνται από διάφορες εμπειρίες συμβάλλουν στη συνολική ικανότητα ενός ατόμου.
- **Πρώθηση σταδιοδρομίας:** Η πιστοποίηση επαγγελματικών ικανοτήτων μπορεί να οδηγήσει σε βελτιωμένες ευκαιρίες σταδιοδρομίας, κινητικότητα εργασίας και ικανότητα επιδίωξης ρόλων υψηλότερου επιπέδου σε έναν κλάδο.
- **Αναγνώριση δεξιοτήτων:** Αυτή η διαδικασία συμβάλλει στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ της άτυπης, της μη τυπικής και της τυπικής μάθησης, διασφαλίζοντας ότι οι πολύτιμες δεξιότητες αναγνωρίζονται ανεξάρτητα από την πηγή τους.
- **Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (NQF):** Πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ισπανίας, έχουν θεσπίσει Εθνικά Πλαίσια Προσόντων που παρέχουν έναν δομημένο τρόπο κατανόησης και αναγνώρισης των προσόντων, διευκολύνοντας τη σύγκριση δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

Συνολικά, το σύστημα ευθυγραμμίζεται με τις αρχές της αναγνώρισης και της αξιολόγησης των διαφορετικών μαθησιακών εμπειριών, της πρώθησης της συμπερίληψης και της υποστήριξης της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης. Δίνει τη δυνατότητα στα άτομα να αναγνωρίζουν επίσημα τις δεξιότητές τους, συμβάλλοντας τόσο στην προσωπική ανάπτυξη όσο και στη συνολική ανάπτυξη ενός ειδικευμένου εργατικού δυναμικού.

Έγιναν διάφορες μεταρρυθμίσεις, τόσο σε σχέση με την προσφορά κατάρτισης όσο και σε σχέση με την αγορά εργασίας, προκειμένου να προσαρμοστούν στη νέα εποχή. Ωστόσο, οι απαιτήσεις συνεχούς ενημέρωσης που επιβάλλει η τεχνολογική καινοτομία και η αυξημένη ανταγωνιστικότητα απαιτούν την ανανέωση των προσόντων και την πρώθηση δράσεων κατάρτισης πιο προσαρμοσμένων στην αγορά.

Με τον τρόπο αυτό, ο Οργανικός Νόμος 5/2002, της 19ης Ιουνίου 2002, για τα Προσόντα και την Επαγγελματική Κατάρτιση, θεσπίζει το Εθνικό Σύστημα Προσόντων και Επαγγελματικής Κατάρτισης, παρέχοντάς του τα απαραίτητα μέσα για την επίτευξη των στόχων που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση με την πρώθηση της δια βίου μάθησης και διευκόλυνση της αναγνώρισης και διαπίστευσης των επαγγελματικών ικανοτήτων που αποκτήθηκαν τόσο μέσω των διαδικασιών κατάρτισης όσο και μέσω της εργασιακής εμπειρίας.

Ως εκ τούτου, η ισπανική διοίκηση έχει ορίσει το Εθνικό Σύστημα Προσόντων και Επαγγελματικής Κατάρτισης ως το σύνολο των μέσων και των ενεργειών που είναι απαραίτητες για την πρώθηση και την ανάπτυξη της ολοκλήρωσης των προσφορών επαγγελματικής κατάρτισης,

μέσω του Εθνικού Καταλόγου Επαγγελματικών Προσόντων, καθώς και της αξιολόγησης και της διαπίστευσης των αντιστοιχών επαγγελματικών ικανοτήτων.

Επομένως, το Εθνικό Σύστημα Προσόντων και Επαγγελματικής Κατάρτισης είναι το σύνολο των μέσων που επιτρέπουν τον εντοπισμό, την απόκτηση, την αναγνώριση και την αξιολόγηση των επαγγελματικών ικανοτήτων.

Ο Οργανικός Νόμος 3/2022 για την οργάνωση και την ένταξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (LOOIFP) περιλαμβάνει και ενημερώνει, στον Τίτλο VI, τις διατάξεις σχετικά με τη διαπίστευση επαγγελματικών ικανοτήτων που αποκτώνται μέσω εργασιακής εμπειρίας ή άλλων μη τυπικών ή ανεπίσημων διαύλων. Ωστόσο, αυτή η διαδικασία διαπίστευσης δεν έχει ακόμη αναπτυχθεί και το σχέδιο του Royal Decree establishing the Organisation of the Vocational Training System το οποίο το αναπτύσσει, βρίσκεται επί του παρόντος υπό επεξεργασία.

Μέχρι να ολοκληρωθεί η επεξεργασία του, να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Φ.Ο.Ε.) και να εφαρμοστεί, θα είναι σε εφαρμογή η διαδικασία αξιολόγησης και διαπίστευσης που αναπτύχθηκε το 2009 (η οποία ακολουθεί κριτήρια που εγγυώνται την αξιοπιστία, την αντικειμενικότητα και την τεχνική αυστηρότητα της αξιολόγησης). Ο Εθνικός Κατάλογος Επαγγελματικών Προσόντων χρησιμεύει ως αντικειμενική αναφορά για αυτή τη διαδικασία, καθώς απαριθμεί τα επαγγελματικά προσόντα που πρέπει να αναγνωριστούν και να διαπιστευθούν, τα οποία προσδιορίζονται στο παραγωγικό σύστημα με βάση τις δεξιότητες που απαιτούνται για την άσκηση του επαγγέλματος. Περιλαμβάνει τα πιο σχετικά επαγγελματικά προσόντα που σχετίζονται με το σύστημα παραγωγής. Τέτοια προσόντα οργανώνονται σε επαγγελματικές οικογένειες και επίπεδα και χρησιμεύουν ως βάση και σημείο αναφοράς για την επεξεργασία της προσφοράς κατάρτισης των διαφορετικών τίτλων επαγγελματικής κατάρτισης και των πιστοποιητικών ή της επαγγελματικής εμπειρίας.

Προκειμένου να διευκολυνθεί η γνώση αυτής της διαδικασίας και των απαιτήσεών της, το Υπουργείο Παιδείας και Επαγγελματικής Κατάρτισης παρέχει σε όλους τους ενδιαφερόμενους τα δύο ακόλουθα εργαλεία:

Το εργαλείο ACREDITA μέσω της διαδικτυακής πύλης TodoFP.

- τον ιστότοπο του Εθνικού Ινστιτούτου Προσόντων (INCUAL), το τεχνικό εργαλείο του Γενικού Συμβουλίου Επαγγελματικής Κατάρτισης (CGFP) που συνδέει τον κόσμο της εργασίας με τον τομέα της κατάρτισης και είναι υπεύθυνο για την ενημέρωση του Εθνικού Καταλόγου.

Όλες οι εκπαιδευτικές αρχές δημοσιεύουν διαφορετικές προσκλήσεις για την αναγνώριση ορισμένων ικανοτήτων. Η διαδικασία περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- Πληροφορίες ή οδηγίες προεγγραφής.
- Η ίδια η εγγραφή.
- Καθοδήγηση, με βάση τα έγγραφα που παρέχονται: ένας σύμβουλος συντάσσει μια μη δεσμευτική έκθεση. Εάν είναι θετική, ο υποψήφιος μπορεί να έχει πρόσβαση στο στάδιο της αξιολόγησης. Εάν είναι αρνητική, η αναφορά υποδεικνύει την πρόσθετη εκπαίδευση που πρέπει να πραγματοποιήσει ο υποψήφιος καθώς και τα ιδρύματα στα οποία μπορεί να την λάβει.
- Αξιολόγηση της επαγγελματικής επάρκειας: ελέγχεται εάν ο υποψήφιος διαθέτει την απαιτούμενη επαγγελματική επάρκεια.

- Διαπίστευση και αρχείο επαγγελματικής ικανότητας: η διαπίστευση χορηγείται σε υποψηφίους που έχουν ολοκληρώσει το στάδιο αξιολόγησης για κάθε μονάδα ικανότητας για την οποία έχει αποδειχθεί η επαγγελματική ικανότητα.

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης και διαπίστευσης, οι αρμόδιες αρχές παρέχουν σε όλους τους συμμετέχοντες τις απαραίτητες κατευθυντήριες γραμμές για την ολοκλήρωση της κατάρτισης που οδηγεί στην απόκτηση τίτλου επαγγελματικής κατάρτισης ή πιστοποιητικού επαγγελματικής εμπειρίας.

Εάν οι επαγγελματικές ικανότητες των εργαζομένων που έχουν αξιολογηθεί δεν επαρκούν για την επίτευξη του επιπέδου προσόντων που απαιτείται από πιστοποιητικό επαγγελματικής κατάρτισης ή πιστοποιητικό επαγγελματικής εμπειρίας, είναι εν μέρει διαπιστευμένοι. Έτσι μπορούν να ολοκληρώσουν την εκπαίδευσή τους προκειμένου να αποκτήσουν το σχετικό προσόν ή πιστοποιητικό.

Για τη συμμετοχή στη διαδικασία αναγνώρισης ικανοτήτων είναι απαραίτητο να πληρούνται ορισμένες γενικές προϋποθέσεις, οι οποίες ισχύουν σε όλη τη χώρα. Οι Αυτόνομες Κοινότητες μπορούν επίσης να θεσπίσουν πρόσθετες απαιτήσεις.

Ο τουριστικός τομέας αποτελεί τον μεγαλύτερο όγκο οικονομικής-παραγωγικής δραστηριότητας σε εθνική κλίμακα, με περισσότερο από σημαντικό αντίκτυπο στην απασχόληση και στον οποίο, αν θέλουμε να συνεχίσουμε να είμαστε ανταγωνιστικοί σε μια αγορά στην οποία άλλοι τουριστικοί προορισμοί εμφανίζονται πίσω από άλλες νέες δυνάμεις, οφείλουμε να ανταποκρινόμαστε στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις ποιότητας, προσαρμόζοντας όχι μόνο τις προσφορές ή τις εγκαταστάσεις μας αλλά κυρίως το ανθρώπινο δυναμικό μας.

3.5 Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας

Η σύσταση του Συμβουλίου του 2012 σχετικά με την επικύρωση ζητά από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν, το αργότερο έως το 2018, ρυθμίσεις επικύρωσης (όπως νομικό πλαίσιο, στρατηγική ή/και πολιτική) που επιτρέπουν στα άτομα να επικυρώνουν τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους ή να αποκτούν (μέρος) προσόντων μέσω της επικύρωσης της μη τυπικής και άτυπης μάθησης. Ωστόσο η Βόρεια Μακεδονία δεν είναι κράτος μέλος και επομένως δεν εφαρμόζει άμεσα τη Σύσταση, τα συστήματα επικύρωσής της, όπως και με τις ευρύτερες μεταρρυθμίσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, προσβλέπουν σε ευρωπαϊκά μέσα και παραδείγματα. Αυτή η ενότητα εξετάζει τον βαθμό στον οποίο τα αναπτυσσόμενα συστήματα VNFIL είναι συμβατά με τη Σύσταση του Συμβουλίου.

Η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας δεν έχει ακόμη ξεκινήσει επίσημα την εφαρμογή της διαδικασίας επικύρωσης και πιστοποίησης της μη τυπικής και άτυπης μάθησης (VNIL), αν και έχει σχεδιαστεί και δημιουργηθεί πλήρως.

Η Βόρεια Μακεδονία ανέφερε ότι ξεκίνησε τις ρυθμίσεις επικύρωσης σε τουλάχιστον ορισμένα τμήματα (ή υποτομείς) του τομέα εκπαίδευσης και κατάρτισης στη Γενική και την Εκπαίδευση Ενηλίκων και στην ΕΕΚ, καθώς επίσης έχει θεσπίσει ορισμένες ρυθμίσεις σχετικά με την αγορά εργασίας.

⁶ European inventory on validation of non-formal and informal learning 2018 update Final synthesis report for Kosovo, North Macedonia and Montenegro. CEDEFOP 2018

Ωστόσο, δεν υπάρχει ακόμη κανένα επίσημο ίδρυμα εξειδικευμένο στον εντοπισμό και την επικύρωση της προηγούμενης μάθησης που αποκτήθηκε μέσω της μη τυπικής και άτυπης μάθησης. Αναμένεται ότι εντός του έτους θα εγκριθεί η Νομοθεσία που θα ρυθμίζει τη διαδικασία και κάθε άλλη λεπτομέρεια που σχετίζεται με την εφαρμογή του VNIL στη χώρα.

Η Βόρεια Μακεδονία ανέφερε ότι έχει υιοθετήσει τη νομοθεσία VNFIL σύμφωνα με τη νομοθεσία του 2012 Σύσταση του Συμβουλίου για την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης (**validation of non-formal and informal learning -VNFIL**), αλλά οι ρυθμίσεις στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη και δεν είναι ακόμη πλήρως λειτουργικές. Απομένει να εγκριθεί πρόσθετη νομοθεσία και πρέπει να εφαρμοστούν εργαλεία και συστήματα (π.χ. στον τομέα της διασφάλισης ποιότητας), ώστε να επιτραπεί η χορήγηση πιστοποιητικών ως αποτέλεσμα της επικύρωσης. Το VNFIL έχει ενσωματωθεί σε ευρύτερες εθνικές στρατηγικές για τη μεταρρύθμιση του συστήματος εκπαίδευσης και προσόντων. Η Βόρεια Μακεδονία αναφέρεται ότι έχει δώσει προτεραιότητα στην επικύρωση στην αρχική εκπαίδευση (είναι η μόνη από τις τρεις χώρες που έχει θεσπίσει ρυθμίσεις τόσο στη γενική εκπαίδευση όσο και στην ΕΕΚ).

Τον Νοέμβριο του 2012, ο Υπουργός Παιδείας και Επιστήμης δημιούργησε μια ομάδα εργασίας για την ανάπτυξη ενός Εθνικού Πλαισίου Προσόντων για τη Δια Βίου Μάθηση, που συντονίζεται από το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών. Αυτή η εξέλιξη είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία του εγγράφου «Μακεδονικό Πλαίσιο Προσόντων - Βάση»(ΜΠΠ) το οποίο εγκρίθηκε από την κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Μακεδονίας τον Ιούλιο του 2013.

Οι κύριοι στόχοι του ΜΠΠ είναι η ενοποίηση και ο συντονισμός των εκπαιδευτικών υποσυστημάτων και η αύξηση της διαφάνειας, της πρόσβασης, της εξέλιξης και της ποιότητας των προσόντων σύμφωνα με την αγορά εργασίας και την κοινωνία των πολιτών. Εκπονήθηκε από ομάδα εργασίας, που συγκροτήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών και βασίζεται σε ευρωπαϊκά έγγραφα: τη Διακήρυξη της Κοπεγχάγης, τη Διακήρυξη της Μπολόνια και το Διάταγμα για το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης για τη Δημοκρατία της Μακεδονίας.

Στο έγγραφο «Μακεδονικό Πλαίσιο Προσόντων - Βάση» δίνεται η έννοια, η δομή του εθνικού πλαισίου και η δομή διαχείρισης και εφαρμογής του Μακεδονικού Πλαισίου Προσόντων (ΜΠΠ). Σε αυτό, το ΜΠΠ ορίζεται ως εργαλείο ανάπτυξης, ταξινόμησης, αναγνώρισης και αναγνώρισης των αποκτηθέντων προσόντων μέσω των μαθησιακών αποτελεσμάτων και αποτελεί σημείο αναφοράς για τις μεταρρυθμίσεις του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης.

Σε αυτό το πλαίσιο, η επικύρωση στη Δημοκρατία της Μακεδονίας ορίζεται ως «μια διαδικασία επιβεβαίωσης, από εξουσιοδοτημένο φορέα, ότι το άτομο έχει αποκτήσει τα μαθησιακά αποτελέσματα που μετρώνται σε σχέση με ένα σχετικό πρότυπο (Συμβούλιο ΕΕ, 2012, σελ. 5) για να:

- α) δώσει έμφαση στις γνώσεις που έχει αποκτήσει το άτομο εκτός της τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και
- β) Αποδώσει αξία σε αυτό που έχει μάθει το άτομο, ανεξάρτητα από το περιβάλλον στο οποίο έλαβε χώρα αυτή η γνώση, έτσι ώστε το άτομο να μπορεί να «μεταμορφώσει» τα αποτελέσματα αυτής της γνώσης σε μελλοντικές ευκαιρίες για μάθηση και απασχόληση (CEDEFOP, 2015).

Ως επόμενο βήμα στην ανάπτυξη του συστήματος επικύρωσης, το Κέντρο Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΚΕΕ) μαζί με την ομάδα εργασίας για την επικύρωση της μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων και της άτυπης μάθησης καθορίζουν τις λεπτομέρειες της διαδικασίας επικύρωσης στη Μακεδονία, τα καθήκοντα και τις υπευθυνότητες των διάφορων ιδρυμάτων, τις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας και άλλες σχετικές διαδικασίες και κανονισμούς.

Στη Βόρεια Μακεδονία αναφέρεται ότι οι ομάδες που αναφέρθηκε ότι χρησιμοποιούν πρωτοβουλίες επικύρωσης σε μεγαλύτερο βαθμό (στη γενική εκπαίδευση, την ΕΕΚ και την εκπαίδευση ενηλίκων) περιλαμβάνουν άτομα με χαμηλή ειδίκευση, χαμηλά προσόντα, ενήλικες εκπαιδευόμενους και άτομα που αναζητούν εργασία / άνεργους ή άτομα σε κίνδυνο ανεργίας.

Οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας αποτελούν επίσης στόχο στην εκπαίδευση ενηλίκων και όσοι εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο είναι στόχος στη γενική εκπαίδευση και την ΕΕΚ. Στη Βόρεια Μακεδονία, ένα σημαντικό ποσοστό του γενικού πληθυσμού ανήκει σε διάφορες μειονεκτούσες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και εκείνων που κινδυνεύουν από ανεργία. Απαιτούνται αυξημένες προσπάθειες για τη βελτίωση της συμμετοχής τους στη διαβίου μάθηση και τη πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, απαιτούνται επίσης μέτρα που συνδέονται με τη Σύσταση Διαδρομών Αναβάθμισης των δεξιοτήτων και, σύμφωνα με αυτήν, η θέσπιση ελέγχων δεξιοτήτων.

Η ιεράρχηση των ομάδων-στόχων για επικύρωση εξαρτάται από δύο παράγοντες: τις ανάγκες της αγοράς εργασίας για ειδικευμένους εργαζόμενους σε ορισμένους τομείς και τη γενική προσπάθεια των αρχών να υποστηρίξουν ανέργους (ειδικά με χαμηλότερα προσόντα και δεξιότητες) για πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Δυστυχώς, υπάρχει επίσης έλλειψη τυποποιημένου συστήματος επικύρωσης και πιστοποίησης προσόντων που σχετίζονται με τον τομέα HoReCa.

Τα τέσσερα στάδια επικύρωσης (ταυτοποίηση, τεκμηρίωση, αξιολόγηση, πιστοποίηση) καλύπτονται στους υποτομείς εκπαίδευσης όπου υπάρχουν ρυθμίσεις επικύρωσης, εκτός από την περίπτωση της γενικής εκπαίδευσης στη Βόρεια Μακεδονία.

Στη Βόρεια Μακεδονία, το σχέδιο νόμου προβλέπει ότι οι πάροχοι επικύρωσης πρέπει να παραδώσουν και τα τέσσερα στάδια του VNFIL και επομένως, για να διαπιστευθούν θα πρέπει να πληρούν τα κριτήρια για την υλοποίηση όλων των σταδίων. Στην αγορά εργασίας και τα τέσσερα στάδια καλύπτονται στη Βόρεια Μακεδονία.

Στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, οι κυβερνητικοί οργανισμοί έχουν ρόλο στο συντονισμό (εντός και μεταξύ των τομέων) και στο σχεδιασμό μηχανισμών διασφάλισης ποιότητας. Σχεδιάζουν επίσης εθνικές στρατηγικές για την επικύρωση και θέτουν πρότυπα. Το Υπουργείο θα έχει τη συνολική ευθύνη πολιτικής για το VNFIL και για τη συνολική διαχείριση της εφαρμογής του.

Ο σχεδιασμός εθνικών στρατηγικών για την επικύρωση πραγματοποιείται επίσης από παρόχους εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως και η θέσπιση προτύπων. Οι πάροχοι εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι ιδιαίτερα σημαντικοί στη Βόρεια Μακεδονία, καθώς έχουν επίσης ευθύνη για την ταυτοποίηση και την τεκμηρίωση, την αξιολόγηση και την πιστοποίηση.

Οι αδειοδοτημένοι πάροχοι εκπαίδευσης εκδίδουν επίσης πιστοποιητικά. Αναφέρεται ότι το PES έχει βασικό ρόλο στη Βόρεια Μακεδονία, καλύπτοντας όλες τις λειτουργίες που σχετίζονται με την επικύρωση. Επίσης, το Κέντρο Εκπαίδευσης Ενηλίκων στη Βόρεια Μακεδονία θα παρέχει τεχνική υποστήριξη και υποστήριξη ανάπτυξης ικανοτήτων για την ανάπτυξη και εφαρμογή του συστήματος VNFIL.

Στη Βόρεια Μακεδονία, αναφέρεται ότι οι πάροχοι εκπαίδευσης και κατάρτισης καλύπτουν τις ίδιες λειτουργίες με τους κυβερνητικούς οργανισμούς, αλλά με την προσθήκη παροχής ΙΑΓ, αναγνώρισης και τεκμηρίωσης, αξιολόγησης και πιστοποίησης.

Στην αγορά εργασίας, στη Βόρεια Μακεδονία αναφέρεται ότι οι πρωτοβουλίες επικύρωσης δεν συνδέονται με τον τομέα της επίσημης εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Αναφέρεται ότι υπάρχουν ειδικά εθνικά/περιφερειακά Πλαίσια Διασφάλισης Ποιότητας (ΠΔΠ-QAF). Σχετικά με την επικύρωση στη Βόρεια Μακεδονία. Ο οδικός χάρτης και το σημείωμα καθοδήγησης για το VNFIL προβλέπει διαδικασίες και μέτρα για τη διασφάλιση της ποιότητας. Το Υπουργείο Υγείας μαζί με άλλα ιδρύματα όπως το CAE και η Κρατική Εκπαιδευτική Επιθεώρηση (SEI) θα έχουν τη συνολική ευθύνη για τη διασφάλιση ποιότητας VNFIL μέσω διαπίστευσης, παρακολούθησης και επιθεώρησης του συστήματος. Επιπλέον, το Υπουργείο Υγείας θα έχει τη συνολική ευθύνη για τη διαπίστευση των παρόχων επικύρωσης.

Εργαλεία και μέθοδοι επικύρωσης

Στη Βόρεια Μακεδονία, τα τεστ και οι εξετάσεις, οι παρατηρήσεις, οι προσομοιώσεις και τα χαρτοφυλάκια χρησιμοποιούνται συχνά στην ΕΕΚ και στην εκπαίδευση ενηλίκων. Τα τεστ και οι εξετάσεις είναι η μόνη μέθοδος που χρησιμοποιείται στη γενική εκπαίδευση. Στη Βόρεια Μακεδονία, το 2018, με την υποστήριξη του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης και διεθνών εμπειρογνομώνων, το Κέντρο Εκπαίδευσης Ενηλίκων (CAE) ανέπτυξε μια μεθοδολογία για τις διαδικασίες επικύρωσης. Θα ακολουθήσει εκπαίδευση για τους σχετικούς 15 ενδιαφερόμενους και η ανάπτυξη ενός πακέτου εκπαιδευτικού υλικού. Το Κέντρο Εκπαίδευσης Ενηλίκων αναπτύσσει επίσης υλικό καθοδήγησης για portfolio ως εργαλείο επικύρωσης.

Στη Βόρεια Μακεδονία οι ρυθμίσεις βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη και δεν είναι ακόμη πλήρως λειτουργικές.

Μοντέλο επικύρωσης και πιστοποίησης για προσόντα στην αγορά HoReCa4VET

1. Εισαγωγή

Το μοντέλο επικύρωσης και πιστοποίησης για τα προσόντα της αγοράς HoReCa4VET έχει αναπτυχθεί με βάση τα διεθνή πρότυπα και πράξεις:

- Πρότυπο PN-EN ISO/IEC 17024:2012 Conformity assessment – General requirements for bodies operating certification of persons;
- Οδηγία 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (Επίσημη Εφημερίδα L 255, 30/09/2005 σελ. 0022 – 0142).

- Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2008 για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων για τη Δια Βίου Μάθηση (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αριθ. C 111/1).
- Σύσταση του Συμβουλίου της ΕΕ της 20ής Δεκεμβρίου 2012 σχετικά με την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης (Βρυξέλλες, 5 Σεπτεμβρίου 2012 COM(2012) 485 τελικό 2012/C 398/01).

Το ανεπτυγμένο μοντέλο αντιμετωπίζει αποτελεσματικά μια βασική ανάγκη στον τομέα της HoReCa, ιδιαίτερα για άτομα που έχουν συσσωρεύσει σημαντική εργασιακή εμπειρία και δεξιότητες, αλλά δεν διαθέτουν επίσημα προσόντα.

2. Απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου PN-EN ISO/IEC 17024:2012

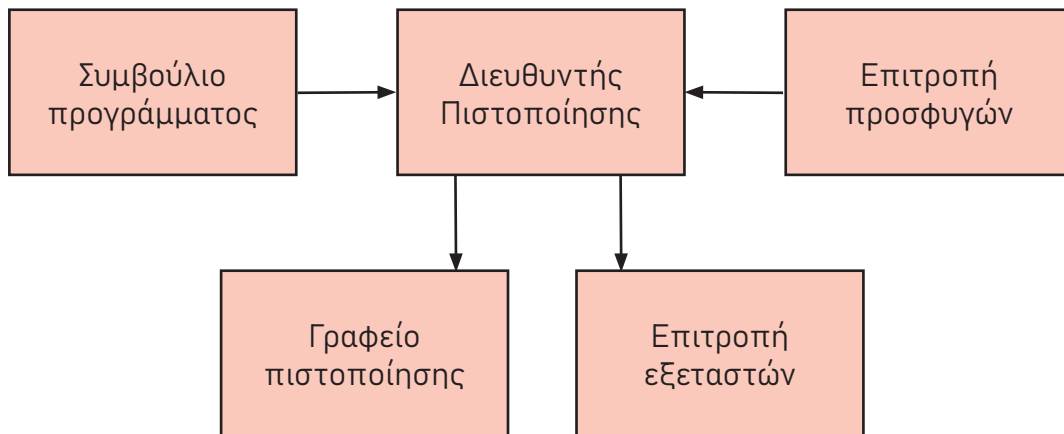
Η πιστοποίηση ατόμων στους **φορείς της ΕΕ που λειτουργούν με πιστοποίηση** πραγματοποιείται γενικά με βάση τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου PN-EN ISO/IEC 17024:2012 “Conformity assessment – General requirements for bodies operating certification of persons”. Σύμφωνα με αυτές τις απαιτήσεις, ένας φορέας που επιβεβαιώνει την ικανότητα των ατόμων και πιστοποιεί τα προσόντα τους θα πρέπει να θεσπίζει κριτήρια που πρέπει να πληροί ένας υποψήφιος που υποβάλλει αίτηση για πιστοποιητικό, καθώς και άλλες απαιτήσεις που διασφαλίζουν την αντικειμενικότητα της επικύρωσης και των αποτελεσμάτων της πιστοποίησης.

Ένας φορέας πιστοποίησης θα πρέπει να αποτελείται από νομικό πρόσωπο ή καθορισμένο τμήμα νομικού προσώπου ώστε να μπορεί να φέρει την ευθύνη για τη δραστηριότητα πιστοποίησης του. Ένας φορέας πιστοποίησης πρέπει να μπορεί να χορηγεί πιστοποιητικά, να διατηρεί την εγκυρότητά τους και να επαναπιστοποιεί. Μπορεί να αποφασίσει για την επέκταση και τον περιορισμό του πεδίου εφαρμογής της πιστοποίησης, την αναστολή ή την απόσυρση πιστοποιητικών. Χαρακτηριστικό γνώρισμα των φορέων που λειτουργούν πιστοποίηση προσώπων είναι η διεξαγωγή εξετάσεων για τη μέτρηση της επαγγελματικής ικανότητας και την παροχή αξιολόγησης των αποτελεσμάτων, βάσει των οποίων απονέμονται τα πιστοποιητικά προσόντων.

Τα καθήκοντα του **φορέα που λειτουργεί ως διαχειριστής πιστοποίησης** περιλαμβάνουν τον συντονισμό των εργασιών όλων των ομάδων, συμπεριλαμβανομένου του διορισμού προέδρων των εξεταστικών επιτροπών και των μελών τους από την ομάδα εμπειρογνομόνων του κλάδου που εφαρμόζει ο πρόεδρος του συμβουλίου προγράμματος. Ο διευθυντής επιλέγει επίσης μια μορφή επαλήθευσης επάρκειας και εκδίδει αποφάσεις για τη χορήγηση πιστοποιητικού βάσει της δικής του αξιολόγησης, που βασίζεται σε αρχεία του εξεταστικού συμβουλίου ή της επιτροπής προσφυγών.

Μια πιστοποίηση λειτουργίας φορέα θα πρέπει να έχει τεκμηριωμένη δομή που να εγγυάται την αξιοπιστία και την αμεροληψία της διαδικασίας επικύρωσης και πιστοποίησης, καθώς και την ανεξαρτησία και την αμεροληψία της δραστηριότητας ενός φορέα που εκμεταλλεύεται την πιστοποίηση. Αυτή η δομή θα πρέπει να επιτρέπει σε όλα τα σημαντικά ενδιαφερόμενα μέρη να συμμετέχουν στην ανάπτυξη της πολιτικής και των κανόνων που αφορούν το πεδίο εφαρμογής και τη δραστηριότητα του συστήματος πιστοποίησης, χωρίς να υπερισχύουν τα συμφέροντα κανενός από τα μέρη.

Με βάση το πρότυπο PN-EN ISO/ICE 17024:2012, θεωρείται ότι ο φορέας για την επικύρωση της ικανότητας και την πιστοποίηση των προσόντων της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα HoReCa θα έχει μια οργανωτική δομή όπως φαίνεται στο Σχ. 1.

Εικ. 1. Οργανωτική δομή φορέα πιστοποίησης

Ένας φορέας πιστοποίησης θα πρέπει να συστήσει το **Συμβούλιο Προγράμματος** που θα είναι υπεύθυνο για την ανάπτυξη και τη συντήρηση του προγράμματος πιστοποίησης για κάθε τύπο πιστοποίησης.

Ένας φορέας πιστοποίησης θα πρέπει να ορίζει την πολιτική και τις διαδικασίες (π.χ. κώδικας δεοντολογίας) για την αντιμετώπιση προσφυγών και καταγγελιών από τους αιτούντες, τους υποψηφίους, τα υπό πιστοποίηση πρόσωπα και τους εργοδότες τους, καθώς και από άλλα μέρη, όσον αφορά τόσο τα κριτήρια πιστοποίησης όσο και τη διαδικασία πιστοποίησης και την πολιτική και τις διαδικασίες απόδοσης εργασίας από άτομα υπό πιστοποίηση. Αυτή η πολιτική και οι διαδικασίες θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι προσφυγές και τα παράπονα αντιμετωπίζονται με ανεξάρτητο και αμερόληπτο τρόπο.

Ένας φορέας πιστοποίησης θα πρέπει να προσλαμβάνει, σε μόνιμη ή προσωρινή βάση, επαρκώς πολυάριθμο προσωπικό επαρκούς εκπαίδευσης, κατάρτισης, τεχνικής γνώσης και εμπειρίας για την εκτέλεση των ενεργειών που σχετίζονται με την πιστοποίηση, ανάλογα με τον τύπο, το εύρος και το μέγεθος των εκτελούμενων εργασιών, την εποπτεία της υπεύθυνης διαχείρισης.

Ένα **πρόγραμμα πιστοποίησης** είναι ένα βασικό έγγραφο που καθορίζει τις απαιτήσεις. Περιλαμβάνει τον τρόπο διεξαγωγής της επικύρωσης της ικανότητας, τα κριτήρια αξιολόγησης της επάρκειας, τους κανόνες πιστοποίησης, καθώς και τις διαδικασίες που αποτελούν τις διαδικασίες αυτές.

Ένα πρόγραμμα πιστοποίησης αξιολογείται και εγκρίνεται από το **Συμβούλιο Προγράμματος**, το οποίο αποτελείται από εκπροσώπους όλων των μερών που ενδιαφέρονται για την πιστοποίηση, δηλαδή:

- πιστοποίηση λειτουργίας σώματος.

- άτομα υπό πιστοποίηση·
- εργοδότες·
- εκπαιδευτικές μονάδες
- επαγγελματικά τομιακά περιβάλλοντα, άλλοι κοινωνικοί εταίροι

Ένας φορέας πιστοποίησης θα πρέπει να εφαρμόζει και να διατηρεί το **σύστημα διαχείρισης** παρέχοντας αποτελεσματική συμμόρφωση με τις τυπικές απαιτήσεις. Αυτό το σύστημα περιλαμβάνει:

- εποπτεία εγγράφων και διατάξεων·
- σύστημα εσωτερικών ελέγχων και επισκοπήσεων διαχείρισης·
- διατάξεις σχετικά με τη συνεχή βελτίωση του συστήματος, διορθωτικά και προληπτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποτρέπουν τη σύγκρουση συμφερόντων·
- το προσωπικό που συμμετέχει στη διαδικασία πιστοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των εξεταστών που διαθέτουν κατάλληλες δεξιότητες σχετικές με το αντικείμενο εντός του πεδίου της αξιολογούμενης περιοχής και των ψυχοκοινωνικών χαρακτηριστικών που διασφαλίζουν την αμεροληψία και την αντικειμενικότητά τους.

Ο φορέας πιστοποίησης υποχρεούται επίσης να καθιερώσει την **διαδικασία εποπτείας** για τους κατόχους πιστοποιητικών, συμπεριλαμβανομένης της **Επιτροπής Προσφυγών**. Η εποπτεία στοχεύει στην παροχή αντικειμενικής αξιολόγησης που επιβεβαιώνει τη διατήρηση της ικανότητας από άτομο υπό πιστοποίηση σε αποδεκτό επίπεδο. Το Συμβούλιο Προγράμματος θα πρέπει να αποδέχεται τους κανόνες εποπτείας.

3. Μοντέλο επικύρωσης και πιστοποίησης

Απαιτήσεις προσόντων για τον εκπαιδευτή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα HoReCa

- Ένα από τα πρώτα θέματα που συζητήθηκαν στην ομάδα διεθνών εμπειρογνομόνων που ολοκλήρωσαν το έργο περιελάμβανε το θέμα της τοποθέτησης των ικανοτήτων και των προσόντων του εκπαιδευτή σε διεθνείς ταξινομήσεις επαγγελμάτων/ειδικοτήτων και εκπαίδευσης. Οι εταίροι του έργου συμφώνησαν ότι η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στον τομέα HoReCa συνδύαζε τρεις τομείς ικανοτήτων που σχετίζονται με:
- προσόντα στον κλάδο της HoReCa στον οποίο θέλει να είναι εκπαιδευτής, επιβεβαιωμένα με διπλώματα, πιστοποιητικά και άλλα επίσημα έγγραφα, καθώς και με μακρά εργασιακή εμπειρία·
- προσόντα γενικής εκπαίδευσης που επιτρέπουν τη διεξαγωγή μαθημάτων με νέους και ενήλικες, επιβεβαιωμένα με κατάλληλα πιστοποιητικά αναγνωρισμένα στο επίσημο σύστημα·
- τα προσόντα του εκπαιδευτή που επιτρέπουν την άσκηση πρακτικών δραστηριοτήτων στο χώρο εργασίας, στο σύστημα της μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων.

Η απόκτηση συνδυασμένων ουσιαστικών προσόντων στον τομέα HoReCa και των προσόντων του εκπαιδευτή επιτρέπει την ανάθεση διπλώματος ή πιστοποιητικού του εκπαιδευτή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα HoReCa τουλάχιστον στο επίπεδο 5 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

Πρόγραμμα πιστοποίησης

Δύο διαδικασίες εμπλέκονται στην αναγνώριση και επιβεβαίωση της ικανότητας ενός ατόμου που υποβάλλει αίτηση στον φορέα πιστοποίησης:

- επικύρωση,
- πιστοποίηση.

Ένα πρόγραμμα πιστοποίησης που περιγράφει αυτές τις δύο διαδικασίες θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- εύρος επικύρωσης και πιστοποίησης·
- περιγραφή της εργασίας και των επαγγελματικών καθηκόντων·
- απαιτούμενη κοινωνική ικανότητα·
- απαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες·
- προϋποθέσεις εισδοχής στη διαδικασία επικύρωσης και πιστοποίησης·
- κώδικα δεοντολογίας που διασφαλίζει την αμεροληψία και την αντικειμενικότητα των αξιολογήσεων και των αποφάσεων.

Ειδικότερα, η **διαδικασία επικύρωσης** θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- απαιτήσεις σχετικά με το επίπεδο εκπαίδευσης και την ολοκλήρωση μαθημάτων ειδικής κατάρτισης που έχουν εγκριθεί από φορέα πιστοποίησης, επιβεβαιωμένες με διπλώματα, πιστοποιητικά και άλλα έγγραφα·
- απαιτήσεις σχετικά με μια εξέταση για την επιβεβαίωση της ικανότητας του υποψηφίου με αμερόληπτο και αντικειμενικό τρόπο·
- μεθόδους επιβεβαίωσης της σχετικής επαγγελματικής πείρας στον επαγγελματικό τομέα που αποτελεί αντικείμενο επικύρωσης ικανότητας από έναν υποψήφιο.

Αναφορικά με τη **διαδικασία πιστοποίησης**, το πρόγραμμα θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- κριτήρια αρχικής πιστοποίησης και επαναπιστοποίησης·
- μέθοδοι αξιολόγησης για την αρχική πιστοποίηση και επαναπιστοποίηση·
- μεθόδους και κριτήρια εποπτείας για τη διαδικασία πιστοποίησης και τα πιστοποιητικά·
- κριτήρια αναστολής και ανάκλησης της πιστοποίησης·
- κριτήρια αλλαγής του πεδίου ή του επιπέδου πιστοποίησης .

Συμβούλιο Προγράμματος

Τα καθήκοντα του Συμβουλίου Προγράμματος περιλαμβάνουν την έγκριση των:

- πρόγραμμα πιστοποίησης για προσόντα στον τομέα HoReCa .
- κριτήρια επικύρωσης και πιστοποίησης των προσόντων στον τομέα HoReCa .
- σύνολο εγγράφων που σχετίζονται με τη διαδικασία πρόσληψης, επικύρωσης και πιστοποίησης·
- οδηγός για υποψηφίους για εκπαιδευτές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα HoReCa .
- αποτελέσματα επικύρωσης και πιστοποίησης·

- επίβλεψη της πορείας της διαδικασίας επικύρωσης και πιστοποίησης σύμφωνα με το πρότυπο PN-EN ISO/ICE 17024: 2012 «Αξιολόγηση συμμόρφωσης – Γενικές απαιτήσεις για φορείς που λειτουργούν πιστοποίηση προσώπων» και το εγκεκριμένο πρόγραμμα πιστοποίησης για προσόντα στον τομέα HoReCa .

Επιτροπή Προσφυγών

Τα καθήκοντα της Επιτροπής Προσφυγών περιλαμβάνουν την εξέταση παραπόνων και αξιώσεων σχετικά με τη διαδικασία πιστοποίησης και τη συμμετοχή στη διαδικασία εποπτείας για τα χορηγούμενα πιστοποιητικά, ιδίως τη μέριμνα για τη συμμόρφωση με τον κώδικα δεοντολογίας από άτομα υπό πιστοποίηση.

Επιτροπές Εξεταστών

Θα οριστούν δύο χωριστές Επιτροπές Εξεταστών, χωριστά για το Στάδιο I και II της διαδικασίας επικύρωσης και πιστοποίησης. Σημαίνει ότι τα άτομα που συνθέτουν το Συμβούλιο Εξεταστών του Σταδίου I δεν μπορούν να είναι μέλη του Συμβουλίου του Σταδίου II. Περιλαμβάνουν έναν πρόεδρο που επιλέγεται από ομάδα εξεταστών που διορίζεται από έναν φορέα που λειτουργεί υπεύθυνος πιστοποίησης, κατόπιν αιτήματος του συμβουλίου προγράμματος. Κάθε Εξεταστής θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τρία άτομα – εξεταστές και έναν γραμματέα για τη διοίκηση των εργασιών του Συμβουλίου.

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στους σχετικούς νομικούς κανονισμούς μιας χώρας όπου πραγματοποιείται η διαδικασία επικύρωσης και πιστοποίησης.

Η Επιτροπή Εξεταστών του Σταδίου I αξιολογεί την επαγγελματική εμπειρία του υποψηφίου με βάση το χαρτοφυλάκιό του και τα στοιχεία που συλλέγονται σε αυτό. Η θετική απόφαση της Επιτροπής Εξεταστών του Σταδίου I αποτελεί τη βάση για την αποδοχή υποψηφίου για συμμετοχή σε εξέταση που αποτελεί το Στάδιο II της διαδικασίας επικύρωσης και πιστοποίησης.

Η Επιτροπή Εξεταστών του Σταδίου II αξιολογεί την ικανότητα του υποψηφίου με απευθείας συνέντευξη, έχοντας στη διάθεσή του ένα φύλλο αξιολόγησης από το Στάδιο I και προτάσεις ερωτήσεων που περιλαμβάνονται σε αυτό σε τρεις τομείς: γνώσεις, δεξιότητες και κοινωνική ικανότητα. Επιπλέον, ένα εξεταζόμενο άτομο τραβάει μια κάρτα με τρεις ερωτήσεις από τον επαγγελματικό τομέα που αποτελούν το αντικείμενο της επικύρωσης ικανότητας. Σε δικαιολογημένες περιπτώσεις το Συμβούλιο μπορεί να ζητήσει από έναν υποψήφιο να εκτελέσει μια πρακτική εργασία σε ειδικά προετοιμασμένο εργαστήριο για να ελέγξει τις επαγγελματικές του δεξιότητες.

Στο πρώτο και στο δεύτερο στάδιο της επικύρωσης, οι εξεταστές χρησιμοποιούν το φύλλο αξιολόγησης του υποψηφίου, ενώ σε περίπτωση πρακτικής εργασίας – και το φύλλο παρατήρησης.

Ο **Οδηγός** για τους υποψηφίους εκπαιδευτές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα HoReCa θα παρέχει τις προϋποθέσεις πρόσληψης, τα έντυπα, τα κριτήρια και τον τρόπο επικύρωσης και πιστοποίησης της επαγγελματικής επάρκειας.

Οι ακόλουθες υπογραφές τίθενται σε πιστοποιητικό που επιβεβαιώνει τα κατεχόμενα προσόντα:

- Διευθυντή Φορέα Πιστοποίησης
- Πρόεδρος του Συμβουλίου Προγράμματος,
- Πρόεδροι των Επιτροπών Εξεταστών του Σταδίου I και II.

Εξεταστές

Οι εξεταστές που προσλαμβάνονται από τον φορέα πιστοποίησης θα πρέπει:

- κατανοούν το πρόγραμμα πιστοποίησης·
- να είναι σε θέση να εφαρμόσουν τις διαδικασίες και τα έγγραφα των εξετάσεων·
- να είναι ικανοί στον τομέα που αφορά μια εξέταση·
- μιλούν και γράφουν άπταιστα σε μια γλώσσα στην οποία θα διεξαχθεί μια εξέταση (χρήση της υπηρεσίας μεταφραστή/διερμηνέα με την προϋπόθεση ότι αποδεικνύεται ότι η έλλειψη μετάφρασης/διερμηνείας επηρεάζει την εγκυρότητα και το αποτέλεσμα μιας εξέτασης)·
- προσδιορίζει όλες τις γνωστές συγκρούσεις συμφερόντων για να παρέχει την αμεροληψία των αξιολογήσεων που γίνονται .

Ένας φορέας πιστοποίησης πρέπει να παρακολουθεί το έργο των εξεταστών (π.χ. παρατήρηση κατά την εξέταση, αναθεώρηση εκθέσεων, φύλλα αξιολόγησης και άλλα έγγραφα που έχουν συνταχθεί από τους εξεταστές, λήψη πληροφοριών για το έργο των εξεταστών από τους υποψηφίους).

Στάδια επικύρωσης και βαθμολογία για επιτυχία

Υποτίθεται ότι η επικύρωση ικανότητας για τον εκπαιδευτή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα HoReCa θα διενεργείται σύμφωνα με το σημείο 9.3. «Διαδικασία εξέτασης» του προτύπου EN ISO/ICE 17024:2012. Θα πραγματοποιηθεί σε δύο στάδια:

- Στάδιο I: Αξιολόγηση κατεχόμενων προσόντων με βάση χαρτοφυλάκιο που υποβάλλεται από υποψήφιο.
- Στάδιο II: Συνέντευξη υπό επικύρωση.

Το ποσό των πιστωτικών μονάδων που χορηγούνται στους υποψηφίους και στα δύο στάδια ανέρχεται σε 100, συμπεριλαμβανομένων:

- Στάδιο I: 70 μονάδες,
- Στάδιο II: 30 μονάδες .

Προκειμένου να συμμετάσχει στο Στάδιο II της επικύρωσης, η αξιολόγηση του υποψηφίου στο Στάδιο I θα πρέπει να υπερβαίνει τις 53 μονάδες, δηλαδή το 75% των 70 μονάδων που εκχωρούνται στο Στάδιο I. Αντίστοιχα, το Στάδιο II θα περάσει εάν ο υποψήφιος λάβει τουλάχιστον 23 μονάδες (75% από 30 μονάδες).

Ο υποψήφιος περνά την αξιολόγηση όταν λάβει τουλάχιστον $(53+23)=76$ μονάδες από κοινού σε δύο στάδια επικύρωσης.

Απόφαση για την πιστοποίηση

Η απόφαση για την πιστοποίηση του υποψηφίου θα πρέπει να λαμβάνεται μόνο από φορέα λειτουργίας πιστοποίησης βάσει των πληροφοριών που συλλέγονται κατά τη διαδικασία επικύρωσης. Τα άτομα που αποφασίζουν για την πιστοποίηση δεν θα πρέπει να συμμετέχουν στην εξέταση ή την εκπαίδευση του υποψηφίου.

Οδηγός για έναν υποψήφιο

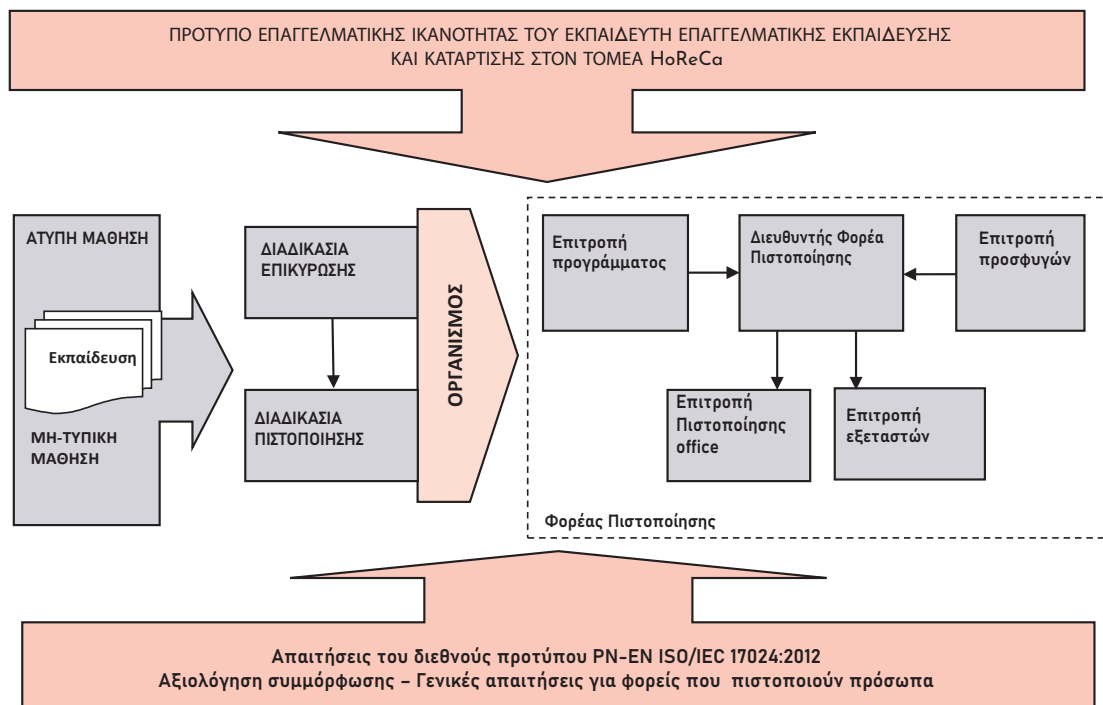
Κάθε υποψήφιος που εκφράζει την προθυμία του να προσπαθήσει να επικυρώσει και να πιστοποιήσει την επαγγελματική του επάρκεια θα πρέπει να έχει πρόσβαση στον οδηγό που έχει ετοιμάσει ένας φορέας πιστοποίησης.

Αυτός ο οδηγός θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- προϋποθέσεις για άτομα που υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής στη διαδικασία επικύρωσης και πιστοποίησης για την επαγγελματική τους ικανότητα·
- πληροφορίες σχετικά με τους κανόνες επικύρωσης και πιστοποίησης της επαγγελματικής ικανότητας·
- υποδειγματικά φύλλα εξετάσεων με ερωτήσεις και απαντήσεις·
- κατάλογος των εγγράφων που απαιτούνται κατά την υποβολή της συμμετοχής·
- ημερομηνία και τόπος υποβολής των εντύπων αίτησης·
- ημερομηνία και τόπος εξέτασης·
- Στοιχεία ατόμου επικοινωνίας για τη λήψη περαιτέρω πληροφοριών·
- Κώδικας δεοντολογίας του εκπαιδευτή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα HoReCa ·
- Δείγμα αξιολόγησης της διαδικασίας επικύρωσης και πιστοποίησης·

Μοντέλο επικύρωσης και πιστοποίησης

Το παρακάτω σχήμα παρουσιάζει το προτεινόμενο μοντέλο επικύρωσης και πιστοποίησης για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στον τομέα HoReCa που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου.

Εικ. 2. Το μοντέλο επικύρωσης και πιστοποίησης για τον εκπαιδευτή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα HoReCa σύμφωνα με το πρότυπο PN-EN ISO/ICE 17024:2012

Συμπεράσματα και Προτάσεις

Ο κύριος στόχος των συγκριτικών μελετών που διεξήχθησαν στις χώρες εταίρους (Πολωνία, Κύπρος, Τουρκία, Ισπανία και Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας) ήταν η ανάλυση των επαγγελματικών προτύπων προφίλ ικανοτήτων, επαγγελματικών καθηκόντων, περιγραφών γνώσεων, δεξιοτήτων και κοινωνικών δεξιοτήτων για εκπαιδευτές της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στη βιομηχανία HoReCa – με απαιτήσεις ενσωμάτωσης του ευρωπαϊκού και εθνικού πλαισίου προσόντων – πρέπει να αναπτυχθούν πρότυπα επαγγελματικής ικανότητας και επικύρωση μοντέλων και πιστοποίηση ικανοτήτων εκπαίδευσης και κατάρτισης προπονητών στον κλάδο HoReCa με βάση το ISO / IEC 17024 : 2012.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης, η οποία περιελάμβανε απαντήσεις σε ερευνητικά προβλήματα που ορίζονται στην παρούσα έκθεση είναι:

- Μοντέλο επικύρωσης και πιστοποίησης εκπαίδευσης και κατάρτισης προπονητών στον τομέα HoReCa που παρουσιάζεται στο Κεφάλαιο 4 αυτής της έκθεσης.
- περιγραφή του προτύπου επαγγελματικής ικανότητας εκπαίδευσης και κατάρτισης προπονητών στον κλάδο της HoReCa , που παρουσιάζεται στην Έκθεση Αριθμός 3 “Standard professional competence of coach education and training in the HoReCa industry based on national standards of competence and the European Qualification Framework”.

Ως εκ τούτου, για την περαιτέρω εργασία συνιστάται:

- να χρησιμοποιήσει ένα αναπτυγμένο μοντέλο επικύρωσης και πιστοποίησης για εκπαιδευτή ΕΕΚ στον τομέα της HoReCa στις **πilotικές μελέτες** , αφού λεπτομερώς αυτό το μοντέλο λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες, τη νομοθεσία και τις θεσμικές μορφές που είναι κατάλληλες για τη χώρα εταίρου που θα εκτελέσει το πιλοτικό πρόγραμμα.
- τα συμπεράσματα των **πilotικών μελετών** θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη **βελτίωση του αρχικού μοντέλου** επικύρωσης και πιστοποίησης για εκπαιδευτές ΕΕΚ στη βιομηχανία HoReCa , το οποίο βασίζεται στο ISO / IEC 17024: 2012.
- κατά την κατάρτιση των **κριτηρίων για την επικύρωση των ικανοτήτων και των εργασιών** της εξέτασης (Μέρος I και II) χρησιμοποιεί απαιτήσεις για γνώσεις, δεξιότητες και κοινωνική ικανότητα που περιέχονται στο συμφωνημένο πρότυπο περιγραφής επαγγελματικής ικανότητας για εκπαιδευτή ΕΕΚ στον κλάδο της HoReCa .
- να χρησιμοποιήσει την περιγραφή του προτύπου επαγγελματικής ικανότητας του εκπαιδευτή ΕΕΚ στον τομέα HoReCa για την ανάπτυξη ενός **ενιαίου προγράμματος κατάρτισης** για την προετοιμασία των υποψηφίων που υποστηρίζουν τη διαδικασία επικύρωσης και πιστοποίησης της επαγγελματικής ικανότητας.
- να επιτραπεί στους υποψηφίους να ολοκληρώσουν μια εκπαίδευση “εξ αποστάσεως” (**e-learning**) - ειδικά όσον αφορά τις θεωρητικές γνώσεις και τις επαγγελματικές δεξιότητες που παρέχονται στο πρότυπο επαγγελματικής ικανότητας για εκπαιδευτή ΕΕΚ στον τομέα HoReCa .

Αυτή η μελέτη, μέσω των κύριων πνευματικών αποτελεσμάτων με τη μορφή προτύπου επαγγελματικής ικανότητας και μοντέλου επικύρωσης και πιστοποίησης των ατόμων που επιθυμούν να ασκήσουν το επάγγελμα του εκπαιδευτή ΕΕΚ στον τομέα HoReCa, θα επιτρέψει την

ανάπτυξη ενός συνεκτικού προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης που θα υποστηρίζεται από την ηλεκτρονική μάθηση.

Η χρήση της διαδικασίας πιστοποίησης, ως μέρος της ανάπτυξης και βελτίωσης της ποιότητας συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του ISO / IEC 17024: 2012 θα παρέχει στην ομάδα στόχο ένα αναγνωρισμένο πιστοποιητικό σύμφωνα με αποδεκτά ευρωπαϊκά πρότυπα ποιότητας και ταυτόχρονα συνεπές με τις απαιτήσεις του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων επιπέδου 5.

Στο μοντέλο που παρουσιάζεται, η επικύρωση και η πιστοποίηση της επαγγελματικής ικανότητας είναι ξεχωριστή από τη μαθησιακή διαδικασία. Υπάρχει επαλήθευση των απαιτούμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων όσον αφορά τη συμμόρφωσή τους με τα πρότυπα επαγγελματικής ικανότητας που έχουν υιοθετήσει οι συνεργάτες για εκπαιδευτές ΕΕΚ στον κλάδο της HoReCa . Η ενοποίηση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης καθιστά ορατή τη μάθηση που αποκτάται εκτός εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Σε μια χώρα αυτό αντιπροσωπεύει έναν τεράστιο αναξιοποίητο πόρο αόρατης γνώσης και δεξιοτήτων και, εκτός από τα δικαιώματα των ατόμων να αναγνωρίζουν τη μάθησή τους, η αυξημένη προβολή του θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικά οικονομικά και κοινωνικά οφέλη για άτομα, κοινότητες και χώρες.

Βιβλιογραφία και Πηγές

- Bacia E.: „Validation of learning outcomes acquired in nonformal educational system as a new challenge for policy for learning throughout life,” the Institute for Educational Research, Warsaw 2014;
- Directive 2005/36 / EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005. On the recognition of professional qualifications
- European inventory on validation of non-formal and informal learning 2018. Final Synthesis Report. CEDEFOP 2018
- European inventory on validation of non-formal and informal learning 2018 update Final synthesis report for Kosovo, North Macedonia and Montenegro. CEDEFOP 2018
- Final Communication from the Commission Making a European Area of Lifelong Learning a Reality. Brussels, 21.11.2001 COM(2001) 678
- How to authorize a professional course <http://www.traininguri.ro/cum-autorizez-curs/>
- <http://archeia.moec.gov.cy/mc/182/cyqf-referencing-report.pdf>
- <https://europa.eu/europass/en/validation-non-formal-and-informal-learning>
- <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/cyprus/validation-non-formal-and-informal-learning>
- <https://kwalifikacje.edu.pl/wp-content/uploads/publikacje/PDF/Validation.pdf>
- <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/spain/validation-non-formal-and-informal-learning>
- Εργασιακές σχέσεις: Αντιπροσωπευτικότητα των ευρωπαϊκών οργανώσεων κοινωνικών εταιρών: Τομέας Ξενοδοχείων, εστιατορίων και καφέ (HORECA). Ερευνητική εργασία. Eurofund 2018

- Norm ISO/IEC 17024: 2012: Evaluation of conformity. Γενικές απαιτήσεις για φορείς που λειτουργούν πιστοποίηση προσώπων
- On the basis: Ensuring quality of qualifications in an integrated system of qualifications, the Institute for Educational Research, Warsaw 2014
- Świeży M. (ed.): "Guide to the Malopolska service standards of education and training", the Regional Labour Office in Cracow, Cracow2012;
- Tackling undeclared work in the HORECA sector: Learning resource paper from the Platform seminar: Tackling undeclared work in the HORECA sector. Online, 16 September 2021
- Trainers in continuing VET: emerging competence profile. Cedefop, 2013
- Council Resolution of 27 June 2002 on lifelong learning (2002/C 163/01)
- Decree of 17 March 2006.. "Specification of education and training for teachers in the University Institute of Teacher Training "
- Council Recommendation of 20 December 2012 of the validation of non-formal learning and informal learning (2012 / C 398/01)
- Council Recommendation of 20 December 2012 on the validation of non-formal and informal learning